Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos 2/2022. sz. közös véleménye a méltányos adathozzáférésre és adatfelhasználásra vonatkozó harmonizált szabályokról (adatmegosztási jogszabály) szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról

Elfogadva 2022. május 4-én

Elfogadás időpontja:
2022. május 4.

Összefoglaló

Ezzel a közös véleménnyel az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos fel kívánja hívni a figyelmet az adatmegosztási jogszabályra irányuló javaslattal kapcsolatos számos átfogó problémára, és sürgeti a társjogalkotókat, hogy hozzanak határozott intézkedéseket.

Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a javaslat a termékek és szolgáltatások széles körére vonatkozna, beleértve az összekapcsolt tárgyakat („a dolgok internete”), az orvostechnikai vagy egészségügyi eszközöket és a virtuális asszisztenseket. Bizonyos termékek és szolgáltatások a személyes adatok különleges kategóriáit is kezelhetik, például egészségügyi vagy biometrikus adatokat. Mivel a javaslat nem zár ki kifejezetten bizonyos adattípusokat a hatálya alól, az egyénekre vonatkozó rendkívül érzékeny információkat feltáró adatok a javaslatban megállapított szabályoknak megfelelően az adatmegosztás és -felhasználás tárgyává válhatnak.

Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos üdvözli az annak biztosítása érdekében tett erőfeszítéseket, hogy a javaslat ne érintse a jelenlegi adatvédelmi keretet, ugyanakkor úgy véli, hogy további biztosítékokra van szükség annak elkerülése érdekében, hogy a gyakorlatban csökkenjen a magánélethez és a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogok védelme. Először is, különösen szükség van további biztosítékokra, mivel a javaslat szerinti adatokhoz való hozzáféréshez, azok felhasználásához és megosztásához való jog valószínűleg az érintettektől eltérő szervezetekre is kiterjedne, beleértve a vállalkozásokat is, attól függően, hogy az eszközt milyen jogcímen használják. Másodszor, az Európai Adatvédelmi Testületet és az európai adatvédelmi biztost mély aggodalommal töltik el a javaslat azon rendelkezései, amelyek szerint „rendkívüli szükséglet” esetén az adatokat a közszférabeli szervezetek és az uniós intézmények, ügynökségek vagy szervek rendelkezésére kell bocsátani. Végezetül az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a javaslat által létrehozott felügyeleti mechanizmus széttagolt és következetlen felügyelethez vezethet.

1. Az adatokhoz való hozzáféréshez, azok felhasználásához és megosztásához való jog

A javaslat értelmezésével vagy végrehajtásával kapcsolatos olyan kockázatok csökkentése érdekében, amelyek érinthetik vagy alááshatják a meglévő adatvédelmi jogszabályok alkalmazását, az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos felkéri a társjogalkotókat, hogy a személyes adatok kezelése tekintetében kifejezetten határozzák meg, hogy a javaslat rendelkezéseivel való ütközés esetén az adatvédelmi jog „élvez elsőbbséget”.

Az adatminimalizálás előmozdítása érdekében a termékeket úgy kell megtervezni, hogy az érintetteknek lehetőségük legyen anonim vagy a lehető legkevésbé beavatkozó módon használni az eszközöket, függetlenül az eszközhöz fűződő jogcímüktől. Az adattulajdonosoknak a lehető legnagyobb mértékben korlátozniuk kell az eszközt elhagyó adatok mennyiségét is (pl. az adatok anonimizálásával).

Továbbá a javaslat egyik céljaként a (31) preambulumbekezdésben említett adathordozhatósághoz való jog megerősítése szükségessé tenné – amennyiben személyes adatokról van szó – az érintettek tényleges felhatalmazását annak érdekében, hogy nagyobb ellenőrzést biztosítsanak számukra személyes adataik felett. Mivel a „felhasználó” fogalommeghatározása magában foglalja a jogi személyeket is, e jog vállalkozás általi gyakorlása esetén ez a gyártó/adattulajdonos arra vonatkozó kereskedelmi kötelezettségének formáját ölti, hogy a vállalkozások hozzáférhessenek az adatokhoz, és lehetővé tegye azok felhasználását, nem pedig az egyének személyes adataikhoz való hozzáféréshez és azok átviteléhez való „jogának” formáját. A „felhasználó” javaslat által elfogadott fogalma szerint ugyanis az egyének csak mellékesen válnak jogosulttá az adathordozhatósághoz való

erősebb jogra, attól függően, hogy milyen jogcímen használják a terméket vagy a kapcsolódó szolgáltatást (tulajdonjog, bérlet vagy lízing), nem pedig a termék vagy szolgáltatás magáncélú használatára vonatkozó információkkal való kapcsolatuktól függően.

Ezért az egyének személyes adataik tekintetében való hatékony felhatalmazásának elérése érdekében a javaslat 2. cikkének (5) bekezdésében és a szöveg egészében szereplő felhasználó fogalmát a következőképpen kell beépíteni és pontosítani: a) a felhasználók fogalommeghatározását ki kell egészíteni az „és az érintettek” szöveggel, b) egyértelműen meg kell különböztetni azokat a helyzeteket, amelyekben a felhasználó az érintett, attól a helyzettől, amelyben a felhasználó nem az érintett.

Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos továbbá annak pontosítását javasolja, hogy amennyiben a felhasználó nem az érintett, a termék vagy a kapcsolódó szolgáltatás használata révén generált személyes adatokat csak az általános adatvédelmi rendelet 6. és 9. cikkével összhangban és azzal a feltétellel lehet a felhasználó rendelkezésére bocsátani, hogy adott esetben teljesülnek az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv 5. cikkének (3) bekezdésében foglalt követelmények. Hasonló megfontolások vonatkoznak az adatoknak az üzleti felhasználó kérelmére harmadik felek részére történő rendelkezésre bocsátására is.

Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy az érintettektől eltérő felhasználók, valamint harmadik felek és adattulajdonosok az általános adatvédelmi rendelet, az EUDPR és az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv valamennyi rendelkezésével teljes összhangban férjnek hozzá a személyes adatokhoz, használják fel és osszák meg azokat, így az érintetteket tájékoztatni kell az adatkezelők személyes adataikhoz való hozzáféréséről, valamint az adatkezelőknek meg kell könnyíteniük az érintettek jogainak gyakorlását. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos emlékeztet továbbá arra, hogy fontos annak biztosítása, hogy a személyes adatok további kezelése megfeleljen különösen az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (4) bekezdésének, valamint – különös tekintettel az automatizált döntéshozatal, így a profilalkotás lehetőségére – az általános adatvédelmi rendelet 22. cikkében előírt vonatkozó kötelezettségeknek.

Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt is javasolja, hogy a javaslatba foglaljanak bele egyértelmű korlátozásokat vagy megszorításokat a valamely terméknek vagy szolgáltatásnak az érintettek kivételével bármely más szervezet általi használata révén generált személyes adatok felhasználására vonatkozóan, különösen akkor, ha a szóban forgó adatok valószínűsíthetően lehetővé teszik a magánéletükre vonatkozó pontos következtetések levonását, vagy más módon nagy kockázatot jelentenének az érintett egyének jogaira és szabadságaira nézve. Az európai adatvédelmi biztos és az Európai Adatvédelmi Testület különösen azt javasolja, hogy vezessenek be egyértelmű korlátozásokat a termékek vagy kapcsolódó szolgáltatások közvetlen üzletszerzés vagy hirdetés, munkavállalói ellenőrzés, hitelbírálat céljából történő felhasználása, illetve az egészségbiztosításra való jogosultság megállapítása, a biztosítási díjak kiszámítása vagy módosítása tekintetében. Ez a javaslat nem érinti azokat a további korlátozásokat, amelyek megfelelőek lehetnek például a kiszolgáltatott személyek, különösen a kiskorúak védelme érdekében, vagy bizonyos adatkategóriák (pl. orvostechnikai eszköz használatára vonatkozó adatok vagy biometrikus adatok) különösen érzékeny jellege és az uniós adatvédelmi jogszabályok által biztosított védelem miatt.

2. Az adatok rendelkezésre bocsátásának kötelezettsége „rendkívüli szükséglet” esetén

Ami a javaslat V. fejezetét illeti, az Európai Adatvédelmi Testületnek és az európai adatvédelmi biztosnak komoly aggályai vannak azon kötelezettség jogszerűségét, szükségességét és arányosságát illetően, hogy az adatokat

„rendkívüli szükséglet” esetén a közszférabeli szervezetek és az uniós intézmények, ügynökségek vagy szervek rendelkezésére kell bocsátani.

Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos emlékeztet arra, hogy a személyes adatokhoz való jog bármilyen korlátozásának olyan jogalapon kell alapulnia, amely kellőképpen hozzáférhető és előre látható, és azt olyan pontosan kell megfogalmazni, hogy az lehetővé tegye az egyének számára hatályának megértését. A szükségesség és az arányosság elvével összhangban a jogalapnak az illetékes hatóságok hatáskörei gyakorlásának terjedelmét és módjait is meg kell határoznia, és azt elegendő garanciával kell ellátni az egyének önkényes eljárással szembeni védelméhez.

Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a hozzáférést igazoló körülmények nincsenek szűken meghatározva, és szükségesnek tartja, hogy a jogalkotó sokkal szigorúbban határozza meg a szükséghelyzet vagy a rendkívüli szükséglet feltételeit. Emellett az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy egyes közszférabeli szervezeteket és uniós intézményeket, ügynökségeket és szerveket mint olyanokat ki kell zárni az V. fejezet hatálya alól, és csak az ágazati jogszabályok által biztosított hatáskörökkel összhangban kötelezhetik az adattulajdonosokat az adatok rendelkezésre bocsátására.

3. Végrehajtás és érvényesítés

Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos kiemeli az abból eredő működési nehézségek kockázatát, hogy egynél több olyan illetékes hatóságot jelölnek ki, amely a javaslat alkalmazásáért és végrehajtásáért felelős. Az Európai Adatvédelmi Testületnek és az európai adatvédelmi biztosnak komoly aggályai vannak azzal kapcsolatban, hogy ez az irányítási struktúra bonyolult lenne mind a szervezetek, mind az érintettek számára, és megzavarhatja őket, Unió-szerte eltérő szabályozási megközelítésekhez vezet, és ezáltal befolyásolja a nyomon követés és a végrehajtás következetességét.

Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos üdvözli az adatvédelmi felügyeleti hatóságok javaslat alkalmazásának nyomon követéséért felelős illetékes hatóságként való kijelölését a személyes adatok védelme tekintetében, ami fontos a javaslat rendelkezései és az adatvédelmi jogszabályok közötti következetlenségek és esetleges ellentmondások elkerülése, valamint a személyes adatok védelméhez való, az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 16. cikkében és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 8. cikkében megállapított alapvető jog megőrzése érdekében.

Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos felkéri a társjogalkotókat, hogy e javaslat értelmében nemzeti adatvédelmi felügyeleti hatóságokat is jelöljenek ki koordináló illetékes hatóságokként. Az adatvédelmi felügyeleti hatóságok egyedülálló jogi és technikai szakértelemmel rendelkeznek az adatkezelés megfelelőségének nyomon követése terén. Emellett az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azon a véleményen van, hogy tekintettel arra, hogy az általános adatvédelmi rendelet akkor alkalmazandó, ha egy adatkészletben elválaszthatatlanul kapcsolódnak egymáshoz személyes és nem személyes adatok, az adatvédelmi hatóságok szerepének kell elsőbbséget élveznie a javaslat irányítási struktúrájában.

Tekintettel az európai adatvédelmi biztosnak az európai uniós intézmények, szervek és ügynökségek adatvédelmi hatóságaként betöltött felügyeleti szerepére, valamint arra a tényre, hogy egyes európai uniós intézmények, szervek és ügynökségek e javaslat értelmében felhasználóként vagy adattulajdonosként is eljárhatnak, az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy az európai adatvédelmi biztosra mint az uniós intézményekre, szervekre, hivatalokra és ügynökségekre vonatkozó javaslat egészének felügyelete tekintetében illetékes hatóságra való hivatkozást illesszenek be.

Tartalomjegyzék

Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos,

tekintettel a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. október 23-i 2018/1725 rendelet 42. cikkének (2) bekezdésére,

tekintettel az EGT-megállapodásra és különösen annak az EGT Vegyes Bizottság 2018. július 6-i 154/2018 határozatával módosított XI. mellékletére és 37. jegyzőkönyvére,

ELFOGADTA A KÖVETKEZŐ KÖZÖS VÉLEMÉNYT:

1 HÁTTÉR

1. Az adatmegosztási jogszabályra irányuló javaslatot (a továbbiakban: a javaslat) az Európai adatstratégia (a továbbiakban: adatstratégia) című közlemény[1] alapján fogadták el.

2. Az Európai Adatvédelmi Testület (EDPB) és az európai adatvédelmi biztos (EDPS) megállapítja, hogy a Bizottság szerint a *„polgárok csak akkor fognak megbízni az adatvezérelt innovációban, és csak akkor fogadják el azt, ha meggyőződnek arról, hogy az EU-ban az adatok megosztása során maradéktalanul érvényesülnek a szigorú uniós adatvédelmi szabályok*”.[2]

3. Az indokolásában foglaltak szerint *„az adatstratégiában bejelentett második jelentős kezdeményezésként a [javaslat] alapvető pillérnek számít. Az adatgazdaság szereplői közötti kapcsolatokat érintő kérdések szabályozása révén hozzájárul ugyanis az adathozzáférésre és az adatfelhasználásra vonatkozó ágazatközi irányítási keret létrehozásához, azzal a céllal, hogy ösztönözze az ágazatok közötti horizontális adatmegosztást.*” A javaslat konkrét célkitűzései a következők:

– *„Az adathozzáférés és az adatfelhasználás megkönnyítése a fogyasztók és a vállalkozások számára, az adatokon keresztül történő értékteremtési lehetőségekbe való beruházások ösztönzőinek megtartása mellett.*

– *Rendelkezés arról, hogy a közszférabeli szervezetek és az uniós intézmények, ügynökségek vagy szervek a vállalkozások birtokában lévő adatokat felhasználhassák bizonyos olyan helyzetekben, amikor kivételes adatigény merül fel.*

– *A felhő- és peremszolgáltatások közötti váltás megkönnyítése.*

– *Biztosítékok bevezetése a felhőszolgáltatók értesítését nélkülöző jogellenes adattovábbítás ellen.*

[1] A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Európai adatstratégia (COM/2020/66 final).
[2] Európai adatstratégia, Bevezetés, 1. o.

– Rendelkezés az ágazatok között újrafelhasználandó adatok interoperabilitási szabványainak kidolgozásáról”.[3]

2 A VÉLEMÉNY HATÁLYA

4. A Bizottság 2022. február 23-án közzétette a méltányos adathozzáférésre és adatfelhasználásra vonatkozó harmonizált szabályokról (adatmegosztási jogszabály) szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot (a továbbiakban: a javaslat).

5. 2022. február 23-án a Bizottság az (EU) 2018/1725 rendelet (EUDPR) 42. cikkének (2) bekezdése alapján kikérte az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos közös véleményét a javaslatról.

6. **A javaslat különösen fontos az egyének alapvető jogainak és szabadságainak személyes adataik kezelésével kapcsolatos védelme szempontjából. A vélemény hatálya a javaslat személyes adatokkal kapcsolatos és azokat érintő szempontjaira korlátozódik, amelyek a javaslat egyik fő pillérét képezik.**

7. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos üdvözli a javaslat (7) preambulumbekezdését, amely kifejezetten megemlíti, hogy a javaslat kiegészíti és nem sérti az adatvédelemre és a magánélet védelmére vonatkozó uniós jogot, különösen az általános adatvédelmi rendeletet és az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelvet.

8. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza, hogy **biztosítani kell és fenn kell tartani a személyes adatok védelmével kapcsolatos uniós vívmányok tiszteletben tartását és alkalmazását. Amennyiben a javaslattal összefüggésben személyes adatokról van szó, a javaslat jogi szövegében egyértelműen el kell kerülni az általános adatvédelmi rendelettel, az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelvvel vagy az EUDPR-rel való esetleges ellentmondásokat.** Ez nem csak a jogbiztonság, hanem annak elkerülése érdekében is szükséges, hogy a javaslat közvetlenül vagy közvetve veszélyeztesse az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 7. és 8. cikkében, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 16. cikkében rögzített, a magánélethez és a személyes adatok védelméhez való alapvető jogot.

9. Mivel a javaslat – amint azt a jelen vélemény részletesebben kifejti – számos aggályt vet fel a magánélethez és a személyes adatok védelméhez való alapvető jog védelmével kapcsolatban, **e véleménynek nem az a célja, hogy kimerítően felsorolja az összes problémát, és nem mindig fogalmaz meg alternatív szövegszerű javaslatokat.** Ezzel szemben **e vélemény a javaslat fő kritikus pontjaival foglalkozik a magánélet és az adatok védelme tekintetében.**

[3] Indokolás, 3. o.

3 ÉRTÉKELÉS

3.1 Általános megjegyzések

10. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos elismeri azt a célt, hogy felszabadítsák az adatokból kinyert információkban rejlő lehetőségeket annak érdekében, hogy értékes ismeretekre lehessen szert tenni a fontos közös értékek, valamint az egészségügy, a tudomány, a kutatás és az éghajlat-politika tekintetében. Emellett kiemelik, hogy az általános adatvédelmi rendelet ezt már lehetővé teszi a személyes adatok tekintetében.

11. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos elismeri továbbá az adathordozhatósághoz való hatékonyabb jog biztosításának fontosságát és üdvözli azt a célt, hogy az innováció megkönnyítése és a verseny előmozdítása, valamint az ilyen termékeket vagy kapcsolódó szolgáltatásokat használó fogyasztók szerepvállalásának azzal való fokozása tekintetében biztosítsák e jogot, hogy érdemben rendelkezhetnek a termék vagy a kapcsolódó szolgáltatás használata révén általuk generált adatok felett.[4]

12. A javaslat célja, hogy harmonizált szabályokat állapít meg a termékek vagy kapcsolódó szolgáltatások használata révén generált adatok rendelkezésre bocsátására az adott termék vagy szolgáltatás felhasználója számára és az adatok adattulajdonosok általi rendelkezésre bocsátására az adatátvevők számára.[5] Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos ezért elismeri, hogy a javaslat tervezett hatálya nem kizárólag a személyes adatokra terjed ki, hanem azokra a személyes és nem személyes adatokra egyaránt, amelyeket a javaslat értelmében vett termékek vagy szolgáltatások használata generál.

13. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azonban megjegyzi, hogy az adathordozhatósághoz való erősebb jog a **termékek és szolgáltatások olyan széles körére** terjedne ki, amely egyénekre, köztük gyermekekre és az érintettek egyéb kiszolgáltatott kategóriáira vonatkozó **rendkívül érzékeny adatokat tárhat fel**. A javaslat kifejezetten a dolgok és a testek internete által generált adatokra vonatkozik, amelyek lehetnek járművek, háztartási berendezések és fogyasztási cikkek, orvostechnikai és egészségügyi eszközök.[6] Az ezen összekapcsolt tárgyak által generált adatok a javaslat által bevezetett adathozzáférési jogok és kötelezettségek tárgyát fogják képezni. Ennek eredményeként az érintettek leginkább privát helyeiről és környezetéből származó adatok, valamint a rendkívül érzékeny egészségügyi adatok is kezelhetők.

14. A javaslat az adatokhoz való hozzáféréshez, azok megosztásához és felhasználásához való jog hatályának meghatározásakor nem tesz különbséget az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében meghatározott személyes adatok és egyéb nem személyes adatok között. Ezenkívül a javaslat szerinti **adatokhoz való hozzáféréshez, azok felhasználásához és megosztásához való jog a gyakorlatban valószínűleg az érintettől eltérő szervezetekre is kiterjedne**, beleértve a vállalkozásokat is, attól függően, hogy a terméket milyen jogcím alapján használják. A javaslat által létrehozni kívánt adatmegosztási jogok és kötelezettségek ezért **azzal a jelentős kockázattal járnak, hogy a személyes adatokat az érintett tudta nélkül gyűjtik össze, osztják meg és használják fel**, különösen, ha azokat

[4] Indokolás, 13. o.
[5] A javaslat 1. cikkének (1) bekezdése.
[6] A javaslat (14) preambulumbekezdése.

nem az e véleményben megfogalmazott javaslatok szerint határozzák meg, különösen abban az esetben, ha az adathordozhatósághoz való jogot az érintettől eltérő felhasználó gyakorolja. A problémás felhasználási esetek példái közé tartoznak – nem kizárólagos jelleggel – a javaslat értelmében nem „felhasználónak" minősülő érintettek által szállított vagy üzemeltetett termékek vagy szolgáltatások helyzetének megállapítására szolgáló eszközök.

15. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a javaslat jelenlegi szövegezése szerint nagymértékben ösztönözné a személyes adatok „áruba bocsátásának" irányába történő elmozdulást, amelynek keretében a személyes adatokat pusztán forgalmazható árunak tekintik. Ez nemcsak magát az emberi méltóság fogalmát és az EU adatstratégiájában érvényesíteni kívánt emberközpontú megközelítést veszélyeztetné, hanem azzal a kockázattal is járna, hogy a magánélethez és az adatvédelemhez mint alapvető jogokhoz való jogot is aláásná.[7]

16. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos elismeri és üdvözli az annak biztosítása érdekében tett erőfeszítéseket, hogy a javaslat ne érintse az általános adatvédelmi rendelet és az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv által biztosított jelenlegi adatvédelmi rendszert. Mindemellett az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy **további biztosítékokra van szükség** annak elkerülése érdekében, hogy a gyakorlatban csökkenjen a magánélethez és a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogok védelme.

17. E vélemény fennmaradó részében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos ajánlásokat fogalmaz meg arra vonatkozóan, hogy miként lehetne hatékonyabbá tenni a vonatkozó adatvédelmi elveket, biztosítékokat és kötelezettségeket a javaslaton belül. Tekintettel a javaslatban az adatokhoz való hozzáférésre, azok felhasználására és megosztására vonatkozóan meghatározott jogok és kötelezettségek széles körére, az általános adatvédelmi rendeletre való általános hivatkozások nem elégségesek. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos további pontosításokat tart szükségesnek, különösen abban az esetben, ha a javaslat szövege félreértelmezés kockázatát hordozza magában., ha nem emelik ki kifejezetten az adatvédelmi jogra (mind az általános adatvédelmi rendeletre, mind az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelvre) való teljesebb hivatkozást. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy ilyen pontosítások hiányában fennáll annak a kockázata, hogy a javaslat a Bizottság kinyilvánított célkitűzéseivel ellentétben csökkenti az érintettek védelmi szintjét.

18. Ezek az ajánlások az adattulajdonosok, a felhasználók (mint nem érintettek) és harmadik felek vagy címzettek adatokhoz való hozzáférésével, azok megosztásával és felhasználásával kapcsolatban a javaslatban meghatározott jogok és kötelezettségek (nem személyes és/vagy személyes adatokra vonatkozó) nem egyértelmű hatályára vezethetők vissza.

19. Ezért az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy tekintettel arra, hogy az adathordozhatósághoz való erősebb jog a termékek és szolgáltatások olyan széles körére terjedne ki, amelyek egyénekre vonatkozó, rendkívül érzékeny adatokat tárhatnak fel, a javaslatnak kifejezetten és egyértelműen meg kell határoznia, hogy a személyes adatok adattulajdonosok,

[7] E tekintetben lásd még: https://edpb.europa.eu/system/files/2021-05/edpb_statementondga_19052021_en_0.pdf, 4 o.

felhasználók (mint nem érintettek) és harmadik felek vagy címzettek általi kezelésére az adatvédelmi jogszabályok által előírt valamennyi feltétel és szabály alkalmazandó.[8]

3.2 A javaslat kölcsönhatása az uniós adatvédelmi jogszabályokkal

20. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a javaslat 1. cikkének (3) bekezdése szerint „[a]z e rendeletben meghatározott jogokkal és kötelezettségekkel összefüggésben kezelt személyes adatokra a személyes adatok védelmére, a magánélet védelmére, a közlések titkosságára és a végberendezések integritására vonatkozó uniós jog alkalmazandó", valamint a javaslat „nem érinti a személyes adatok védelmére vonatkozó uniós jog – különösen az (EU) 2016/679 rendeletet és a 2002/58/EK irányelv – alkalmazhatóságát, így a felügyeleti hatóságok hatáskörét és illetékességét sem". Ezenfelül ugyanez a rendelkezés megállapítja, hogy „[a]z e rendelet II. fejezetében meghatározott jogok tekintetében, és ha a felhasználó az említett fejezet szerinti jogok és kötelezettségek hatálya alá tartozó személyes adatok érintettje, e rendelet rendelkezései kiegészítik az (EU) 2016/679 rendelet 20. cikke szerinti adathordozhatósághoz való jogot".

21. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos kifejezetten üdvözli a javaslat 1. cikkének (3) bekezdésében foglalt célkitűzést, amely annak biztosítására irányul, hogy a meglévő adatvédelmi szabályok és elvek alkalmazása ne legyen érintve, illetve ne sérüljön. A digitális szolgáltatásokról szóló csomagról és az adatstratégiáról szóló nyilatkozatában [9] az Európai Adatvédelmi Testület felszólította a Bizottságot a jogbiztonság és a meglévő adatvédelmi kerettel való összhang biztosítására. Az Európai Adatvédelmi Testület különösen annak biztosítására ösztönözte a Bizottságot, hogy a személyes adatok kezelése során az adatvédelmi szabályok és elvek érvényesüljenek.

22. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos pozitívan értékeli, hogy az adatkormányzási rendelet kompromisszumos szövege – preambulumbekezdéseiben és rendelkező részében egyaránt – kifejezetten kimondja, hogy az adatkormányzási rendelet rendelkezései és a személyes adatok védelmére vonatkozó uniós jog vagy uniós joggal összhangban elfogadott nemzeti jog közötti összeütközés esetén ez utóbbinak kell elsőbbséget élveznie.[10]

23. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos határozottan javasolja a javaslat 1. cikke (3) bekezdésének módosítását annak érdekében, hogy az összhangba kerüljön az adatkormányzási rendelet szövegével a javaslat, az adatkormányzási rendelet és a személyes adatok védelméről szóló hatályos jogszabályok közötti koherencia fokozása érdekében. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy az (EU) 2018/1725 rendeletre való hivatkozást be kell illeszteni az 1. cikk (3) bekezdésébe és a (30) preambulumbekezdésbe.[11]

---

[8] Lásd különösen a vélemény 22. pontját és 8. lábjegyzetét.

[9] Az Európai Adatvédelmi Testület digitális szolgáltatásokról szóló csomagról és adatstratégiáról szóló, 2021. november 18-i nyilatkozata.

[10] Az európai adatkormányzásról szóló rendelettervezet (adatkormányzási rendelet) 1. cikkének (2a) bekezdése és (3a) preambulumbekezdése – felülvizsgálat tárgyát képező szöveg, 2021. december, elérhető a következő linken: https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/11/30/promoting-data-sharing-presidency-reaches-deal-with-parliament-on-data-governance-act/

[11] Miközben a javaslat 1. cikke (2) bekezdésének d) pontja kimondja, hogy ez a rendelet vonatkozik a *„közszférabeli szervezetek[re] és uniós intézmények[re], ügynökségek[re] vagy szervek[re], amelyek valamely közérdekű feladat ellátása érdekében az adattulajdonosokhoz adatok rendkívül szükséglet alapján való rendelkezésre bocsátására irányuló kérelemmel*

24. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy ez a kifejezett nyilatkozat szükséges azon szervezetekre tekintettel, amelyek élhetnek a termékek vagy kapcsolódó szolgáltatások használata révén generált adatokhoz való hozzáféréshez, azok felhasználásához és megosztásához való joggal. A javaslat ezeket a jogokat a „felhasználóra" ruházza át, aki olyan „*természetes vagy jogi személy, aki egy terméket birtokol, bérel vagy lízingel, vagy szolgáltatást vesz igénybe*". [12] A (18) preambulumbekezdés egyértelművé teszi, hogy a felhasználó lehet olyan *vállalkozás vagy fogyasztó*, amely, illetve aki a terméket megvásárolta, illetve bérbe vagy lízingbe vette. Ennek eredményeként az adatokhoz való hozzáféréshez, azok felhasználásához és megosztásához való jog a gyakorlatban valószínűleg az érintettől eltérő szervezetekre is kiterjed, beleértve a vállalkozásokat is, attól függően, hogy a terméket milyen jogcím alapján használják.[13]

25. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos elismeri, hogy az érintettől eltérő szervezeteknek jogos érdeke fűződhet ahhoz, hogy hozzáférjenek valamely termék vagy kapcsolódó szolgáltatás használata révén generált adatokhoz. Ugyanakkor az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy fennáll a jelentős kockázata annak, hogy a termék vagy a kapcsolódó szolgáltatás használata révén generált adatokhoz való hozzáféréshez, azok megosztásához vagy felhasználásához való jogot az érintettek jogaiba és szabadságaiba való indokolatlan beavatkozás érdekében gyakorolhatják. Például az a munkáltató, amely virtuális hangasszisztenseket vásárolt és bocsátott munkavállalói rendelkezésére, élhet a hozzáférési joggal annak érdekében, hogy hozzáférjen keresési előzményeikhez.

26. A javaslat értelmezésével vagy végrehajtásával kapcsolatos olyan kockázatok csökkentése érdekében, amelyek érinthetik vagy alááshatják a meglévő adatvédelmi jogszabályok alkalmazását, az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos felkéri a jogalkotót, hogy erősítse meg az 1. cikk (3) bekezdésének szövegét azáltal, hogy kifejezetten kimondja, hogy a javaslat rendelkezéseivel való összeütközés esetében az adatvédelmi jog „**élvez elsőbbséget**" amennyiben személyes adatok kezelésére vonatkozik.

27. Végezetül az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt is javasolja, hogy a javaslat 3., 4., 5., 6. és 8. cikkében **egyértelműen tegyenek különbséget** az érintettek azon joga között, hogy hozzáférjenek a termékek vagy kapcsolódó szolgáltatások maguk általi felhasználása révén generált adatokhoz és használják azokat, valamint más szereplők esetleges jogai vagy kötelezettségei között. A személyes adatokhoz az **érintetten kívüli felhasználók csak akkor** férhetnek hozzá és oszthatják meg azokat, amennyiben valamennyi alkalmazandó adatvédelmi elv és szabály lehetővé teszi az ilyen személyesadat-kezelést.[14]

---

fordulnak, valamint azok[ra] az adattulajdonosok[ra], amelyek az adatokat az ilyen kérelemre reagálva rendelkezésre bocsátják" (azaz azokra az uniós intézményekre, szervekre és ügynökségekre, amelyek az V. fejezet alapján nyújtanak be kérelmet), nem zárja ki az uniós intézményeket, szerveket és ügynökségeket a „felhasználó" vagy az „adatátvevő" fogalmából. Az uniós intézményektől, szervektől és ügynökségektől érkező kérelmeknek (az V. fejezetben meghatározott követelményeken túl) minden esetben az EUDPR-nek is meg kell felelniük.

[12] A javaslat 2. cikkének (5) bekezdése „szolgáltatásokra" utal, azonban helyesbíteni kell az egyes „szolgáltatásra" való hivatkozással.

[13] Lásd még a javaslat (18) preambulumbekezdését.

[14] A személyes adatok tekintetében tisztázni kell az adathordozhatósághoz való erősebb jog jellegét:
e jog vállalkozás általi gyakorlása esetén a gyártó/adattulajdonos arra vonatkozó kereskedelmi kötelezettségéről lenne szó, hogy az általános adatvédelmi rendelet valamennyi feltételének és korlátozásának megfelelően a vállalkozások számára hozzáférést biztosítson az adatokhoz, nem pedig a személyes adatok „hordozhatóságához" és a személyes adatok kezeléséhez való „jogról".

28. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos például üdvözölne egy olyan preambulumbekezdést, amely kimondja, hogy az általános adatvédelmi rendelettel összhangban egy szerződés teljesítése csak akkor képezheti a személyes adatok kezelésének jogalapját, ha az érintett személy szerződésben részes fél, vagy ha az érintett kérelmére a szerződés megkötése előtt lépéseket tesznek. Ezenkívül e preambulumbekezdésnek azt is meg kell említenie, hogy a „szükségesség" követelményét nem elégíti ki pusztán az adatkezelést előíró szerződéses kikötés beillesztése. Az adatkezelőnek be kell tudnia mutatni, hogy az érintettel kötött konkrét szerződés fő tárgya miként nem hajtható végre ténylegesen, ha a szóban forgó személyes adatok konkrét kezelése nem történik meg.[15]

3.3 A javaslat kölcsönhatása a digitális piacokról szóló jogszabállyal és a adatkormányzási rendelettel

29. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a javaslat célja, hogy **kiegészítse**[16] a **digitális piacokról szóló jogszabályra** irányuló javaslatot[17] és az adatkormányzási rendeletre irányuló javaslatot[18].

30. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a **digitális piacokról szóló jogszabály értelmében kapuőrnek minősített vállalkozások** nem lehetnek az adatmegosztásra a javaslat szerint jogosult harmadik felek.[19]

31. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a javaslat **nem tisztázza a digitális piacokról szóló jogszabály** adatmegosztással kapcsolatos **néhány kulcsfontosságú rendelkezésével**, nevezetesen a digitális piacokról szóló jogszabály 6. cikke (1) bekezdésének h) pontjával[20] és 6. cikke (1) bekezdésének i) pontjával[21] való **kölcsönhatást**. E tekintetben az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy a javaslatot hangolják össze a digitális piacokról szóló jogszabály társjogalkotók által elfogadott végleges szövegével.

32. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos különösen úgy véli, hogy a **rendelkezésre bocsátandó adattípusokra** – például a digitális piacokról szóló jogszabály 6. cikke

---

[15] Az Európai Adatvédelmi Testület 2/2019 iránymutatása a személyes adatoknak az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti kezeléséről az érintettek részére nyújtott online szolgáltatások összefüggésében, 2.0 változat, elfogadva: 2019. október 8., 20. o.

[16] A javaslat indokolása, 4. és 5. oldal.

[17] COM(2020) 842 final.

[18] COM(2020) 767 final.

[19] A javaslat 5. cikkének (2) bekezdése.
Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi továbbá, hogy a 7. cikk (1) bekezdése értelmében a mikro- vagy kisvállalkozások által előállított termékek vagy nyújtott kapcsolódó szolgáltatások használata révén generált adatok nem tartoznak az adathordozhatósághoz való erősebb jog hatálya alá.

[20] A digitális piacokról szóló jogszabályra irányuló javaslat 6. cikke (1) bekezdésének h) pontja, amely többek között előírja a kapuőrök számára, hogy a végfelhasználók részére biztosítsák azokat az eszközöket, amelyek megkönnyítik az adathordozhatóság gyakorlását – az általános adatvédelmi rendelettel összhangban – többek között folyamatos és valós idejű hozzáféréssel. Megjegyzés: a szövegezés időpontjában, 2022. április 1-jén még nem áll rendelkezésre a kompromisszumos szöveg nyilvánosan hozzáférhető változata (ellentétben az adatkormányzási rendelettel).

[21] A digitális piacokról szóló jogszabályra irányuló javaslat 6. cikke (1) bekezdésének i) pontja, amely csak akkor írná elő a kapuőrök számára az összesített vagy nem összesített adatokhoz való folyamatos és valós idejű hozzáférés és ezen adatok használatának biztosítását, ha az közvetlenül a végfelhasználó általi használattal van összefüggésben a vonatkozó üzleti felhasználó által a vonatkozó alapvető platformszolgáltatáson keresztül kínált termékek vagy szolgáltatások tekintetében, és ha a végfelhasználó az általános adatvédelmi rendelet értelmében vett hozzájárulásával beleegyezik az adatmegosztásba.

(1) bekezdésének j) pontjában említett, anonimizált formában rendelkezésre bocsátandó (online keresésekből származó) keresési, kattintási és megtekintési adatokra – [22] vonatkozó bizonyos korlátozásokat értelemszerűen alkalmazni kell a virtuális asszisztensekkel kapcsolatban végzett lekérdezéseket érintő adatmegosztásra is.

33. Tekintettel az adatkormányzási rendeletre, az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a javaslat az adatkormányzási rendeletben szereplő meghatározástól **eltérő meghatározást** tartalmaz az „adattulajdonos" fogalmára [23] vonatkozóan, ami jogbizonytalanságot teremthet. Ezen túlmenően az „adattulajdonos" fogalmának a javaslatban szereplő meghatározását tovább kell pontosítani.[24]

34. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a javaslat rendelkező részének tovább kell pontosítania, hogy az „adatátvevő"[25] lehet-e az adatkormányzási rendeletben említett „**adatmegosztási szolgáltató**"[26] (vagy „adatközvetítő szolgáltatás"[27]), és ha igen, milyen feltételek mellett. A (35) preambulumbekezdés arra az esetre utal, amikor a harmadik fél az adatkormányzási rendelet értelmében vett adatközvetítő szolgáltatás nyújtója, és pontosítja továbbá, hogy **ebben az esetben az érintettre az adatkormányzási rendeletben előírt biztosítékokat kell alkalmazni**. A javaslat (35) preambulumbekezdésének tartalmát azonban nem tükrözi a javaslat rendelkező részében szereplő rendelkezés. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy **határozzák meg** az adatkormányzási rendeletben foglalt, az érintettekre vonatkozó azon **konkrét biztosítékokat**, amelyek a javaslat értelmében az adattulajdonosok és harmadik felek, mint közvetítők közötti adatmegosztásra vonatkoznának. Ezenkívül a 3.2. szakaszban tett észrevételekkel összhangban a javaslatnak meg kell határoznia, hogy ezek a biztosítékok **kiegészítik** az általános adatvédelmi rendeletben, valamint az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelvben[28] és különösen ezen irányelvvel összhangban azt a követelményt, hogy a végfelhasználónak hozzá kell járulnia a harmadik fél általi adatkezeléshez.

3.4 Általános rendelkezések (a javaslat I. fejezete)

3.4.1 1. cikk: Tárgy és hatály

35. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy az olyan nagyon tág fogalmak, mint a „termék" és a „kapcsolódó szolgáltatások" javaslat 1. cikkének (1) bekezdésében

[22] Lásd még az európai adatvédelmi biztos 2/2021. sz. véleményét a digitális piacokról szóló jogszabályra irányuló javaslatról, 2021. február 10., 32. bekezdés, 12. o., *„kapuőrnek igazolnia kell tudni, hogy az anonimizált keresési, kattintási és megtekintési adatokat megfelelően tesztelték az esetleges újraazonosítási kockázatokra tekintettel*".
[23] A javaslat 2. cikkének (6) bekezdésében, az adatkormányzási rendeletre vonatkozó javaslat pedig a 2. cikkének (5) bekezdésében tartalmazza az „adattulajdonos" fogalommeghatározását.
[24] Szükség lehet a *„a termék és a kapcsolódó szolgáltatások műszaki tervezésének irányítása révén*" szövegrész jelentésének pontosítására.
[25] A javaslat 2. cikkének 7. pontjában meghatározottak szerint.
[26] Az „**adatközvetítő szolgáltatók**" a tanácsi kompromisszumos szövegben, LIMITE, 2021. december 10. [ellenőrizendő, frissítendő, amint elérhető a nyilvános változat]
[27] Lásd az adatkormányzási rendeletre irányuló javaslat 9. cikkét.
[28] Elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv: 5. cikk (3) bekezdése.

való használata miatt a hatály szintén nagyon tág, és a nagyobb egyértelműség előnyös lenne a hatály szempontjából.[29]

36. A javaslat 1. cikkének (4) bekezdése kimondja, hogy a javaslat nem érinti a bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása, felderítése vagy büntetőeljárás alá vonása, illetve a büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából történő adatmegosztásról, adathozzáférésről és adatfelhasználásról rendelkező uniós és nemzeti jogi aktusokat, köztük az (EU) 2021/784 rendeletet, [elfogadásukat követően a digitális bizonyítékokra vonatkozó javaslatokat (COM(2018) 225 és 226)], továbbá nem érinti az (EU) 2015/849 irányelv és az (EU) 2015/847 rendelet vonatkozó rendelkezéseit. Végezetül a javaslat az uniós joggal összhangban a közbiztonsággal, a védelemmel, a nemzetbiztonsággal, a vám- és adóigazgatással, valamint a polgárok egészségével és biztonságával kapcsolatos tevékenységekre vonatkozó tagállami hatásköröket sem érinti.

37. Nem világos azonban, hogy a javaslat 1. cikkének (4) bekezdése releváns kapcsolatban áll-e ezekkel a rendeletekkel és ezzel az irányelvvel. Annak megállapítása, hogy a Javaslat nem érinti ezeket a jogszabályokat, nem jelenti azt, hogy a Javaslat szerinti adatkezelési műveletek nem használhatók fel e jogszabályok céljaira. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos a fent említett jogi keretekkel való lehetséges kölcsönhatások további pontosítását javasolja.[30]

3.4.2 2. cikk: Fogalommeghatározások

38. A javaslat 2. cikkének (1) bekezdése szerinti „adat” fogalommeghatározása – a szóban forgó adatok jellegétől függően – személyes adatokat is magában foglalhat, ami azt jelenti, hogy a javaslatban foglalt szabályok az általános adatvédelmi rendelet mellett is alkalmazhatók. A javaslat az „adat” kifejezést megkülönböztetés nélkül használja a személyes és nem személyes adatokra való hivatkozáshoz, ami zavart okozhat. Például a (24) preambulumbekezdésben az arra a lehetőségre való hivatkozás, hogy az adattulajdonosok szerződéses megállapodás alapján felhasználhatják a felhasználó által generált adatokat, nem tisztázza, hogy milyen típusú adatokra utal. Ha ez a példa személyes adatokra is vonatkozik, az nem teljes az adatkezelők általános adatvédelmi rendelet szerinti kötelezettségei tekintetében, és ezért könnyen félreérthető.

39. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos ezért azt javasolja a társjogalkotónak, hogy egészítse ki a javaslat 2. cikkét (az általános adatvédelmi rendelet által meghatározott) „személyes adatok” és a „nem személyes adatok” fogalommeghatározásával. Hasonlóképpen az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy a javaslat 2. cikkét egészítsék ki az „érintett” és a „hozzájárulás” fogalommeghatározásával, mivel ezeket a kifejezéseket gyakran használják a javaslatban és a preambulumbekezdésekben. A javaslat 2. cikkének (5) bekezdése a „felhasználó” fogalmát olyan természetes vagy jogi személyként határozza meg, aki egy terméket birtokol, bérel vagy lízingel, vagy szolgáltatást vesz igénybe. Az egyértelműség, valamint az egyének személyes adataikkal kapcsolatos eredményes felhatalmazásának elérése érdekében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy ezt a fogalommeghatározást egészítsék ki az „és az érintett” szöveggel (és illesszék be az általános

[29] Lásd: A 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport 8/2014. sz. véleménye a tárgyak internetének legújabb fejleményeiről, elfogadva: 2014. szeptember 16.
[30] Lásd még: A javaslat V. fejezete szerinti, a közszférabeli szervezetek és az uniós intézmények, ügynökségek és szervek adatokhoz való hozzáférésére és azok felhasználására vonatkozó vélemény 3.7. szakasza.

adatvédelmi rendeletben szereplővel azonos jelentéssel az érintett fogalmát), valamint hogy egyértelműen különböztessék meg azokat a helyzeteket, amelyekben a felhasználó az érintett, attól a helyzettől, amelyben a felhasználó nem az érintett.

3.5 A vállalkozások és a fogyasztók, valamint a vállalkozások közötti adatmegosztás (a javaslat II. fejezete)

40. A javaslat II. fejezete a termékek vagy a kapcsolódó szolgáltatások használata révén generált adatokra vonatkozik. A javaslat meghatározása szerint a „termék" olyan „*ingóság […], amely a felhasználására vagy a környezetére vonatkozó adatokat szerez meg, generál vagy gyűjt, és amely nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatáson keresztül képes adatokat közölni, és amelynek elsődleges funkciója nem az adatok tárolása és feldolgozása".* A „kapcsolódó szolgáltatás" meghatározása szerint pedig „*digitális szolgáltatás, beleértve a szoftvert is, amelyet oly módon építettek be egy termékbe vagy kapcsolnak össze azzal, hogy annak hiányában a termék nem tudná betölteni valamely funkcióját*". A javaslat 7. cikkének (2) bekezdése továbbá egyértelművé teszi, hogy a termékekre vagy kapcsolódó szolgáltatásokra való hivatkozásai magukban foglalják a virtuális asszisztenseket is, [31] amennyiben azokat egy termékhez vagy kapcsolódó szolgáltatáshoz való hozzáférésre vagy azok irányítására használják.

41. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a termék fogalommeghatározása részben átfedésben van **az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv 5. cikkének (3) bekezdése értelmében vett *„végberendezés"*[32] fogalmával**. Az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv 5. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy az érintett előfizetőnek vagy a felhasználónak az előfizető vagy a végfelhasználó végberendezésében történő adattároláshoz, illetve az ott tárolt adatokhoz való hozzáféréshez előzetesen hozzá kell járulnia, kivéve, ha az ilyen tárolásra vagy hozzáférésre az előfizető vagy felhasználó által kifejezetten kért, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás nyújtásához a szolgáltatónak feltétlenül szüksége van. Ezenfelül ezen adatkezelési műveleteket követő bármely személyesadat-kezelési műveletnek – beleértve a végberendezésben lévő információkhoz való hozzáféréssel szerzett személyes adatok kezelését is – az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke szerinti jogalappal is rendelkeznie kell annak érdekében, hogy jogszerű legyen.[33]

---

[31] A 2. cikk (4) bekezdése határozza meg a virtuális asszisztens fogalmát.

[32] A távközlési végberendezések piacán folyó versenyről szóló, 2008. június 20-i 2008/63/EK bizottsági irányelv 1. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint a „végberendezés" magában foglalja „*olyan, információk küldésére, feldolgozására vagy vételére szolgáló berendezés[t], amely valamely nyilvános távközlési hálózat interfészéhez közvetlenül vagy közvetve kapcsolódik; […]".*
Lásd még: Az Európai Adatvédelmi Testület 02/2021 számú iránymutatása a virtuális hangasszisztensekről, 2.0. változat, Elfogadás időpontja: 2021. július 7., 25. pont: *„A »végberendezés« meghatározásával összhangban **végberendezések például** az okostelefonok, az **okostévék** és h**asonló IoT-eszközök** (Internet of Things, dolgok internete). A VVA-k maguk ugyan szoftverszolgáltatások, azonban mindig fizikai eszközön, például okoshangszórón vagy okostévén keresztül működnek. A **VVA-k** ezen, az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv értelmében »végberendezésnek« minősülő fizikai eszközökhöz való hozzáféréshez elektronikus kommunikációs hálózatokat használnak. Következésképpen az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv 5. cikke (3) bekezdésének rendelkezései alkalmazandók, amikor a VVA a kapcsolódó fizikai eszközön információkat tárol vagy azokhoz hozzáfér.*"

[33] Lásd: az Európai Adatvédelmi Testület 1/2020. sz. iránymutatása a személyes adatok hálózatba kapcsolt járművek és mobilitáshoz kapcsolódó alkalmazások vonatkozásában történő kezeléséről (a továbbiakban: Európai Adatvédelmi Testület 1/2020. sz. iránymutatása). Lásd még: az Európai Adatvédelmi Testület 5/2019. számú véleménye az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv és az általános adatvédelmi rendelet közötti kölcsönhatásról, különösen az adatvédelmi hatóságok illetékessége, feladatai és hatásköre tekintetében.

42. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos pozitívan értékeli a javaslat (15) preambulumbekezdésében szereplő pontosítást, amely egyértelműen jelzi, hogy az olyan termékek, mint a személyi számítógépek, a szerverek, a táblagépek és az okostelefonok, a kamerák, a webkamerák, a hangrögzítő rendszerek és a szövegszkennerek nem tartoznak a javaslat hatálya alá. Mindemellett az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a javaslat 2. cikkének (2) bekezdése a „terméket" olyan (széles) értelemben határozza meg, hogy az ilyen eszközök valójában a javaslat rendelkező részében szereplő fogalommeghatározás hatálya alá tartozhatnak. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos ezért úgy véli, hogy módosítani kell a „termék" fogalommeghatározását, hogy a javaslat rendelkező részében is egyértelműen kizárja az olyan termékeket, mint a személyi számítógépek, a szerverek, a táblagépek és az okostelefonok, a kamerák, a webkamerák, a hangrögzítő rendszerek és a szövegszkennerek.[34]

43. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos pozitívan értékeli, hogy a javaslat 4. cikkének (5) bekezdése kimondja, hogy ha a felhasználó nem érintett, a termék vagy a kapcsolódó szolgáltatás használata révén generált személyes adatokat az adattulajdonos csak akkor bocsáthatja a felhasználó rendelkezésére, ha az (EU) 2016/679 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése szerint érvényes jogalap áll fenn, és adott esetben teljesülnek az (EU) 2016/679 rendelet 9. cikkében foglalt feltételek. Mivel a javaslat szerint a termékek vagy kapcsolódó szolgáltatások használata révén generált adatokhoz való hozzáférés és azok felhasználásának joga a „felhasználókat" illeti meg (amelyek az érintettektől eltérő szervezeteket is magukban foglalnak), az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy ez a pontosítás fontos biztosíték. Mivel a személyes adatok kezelésének jogszerűségét az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkének egésze szabályozza, **az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy a javaslat 4. cikkének (5) bekezdésében az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkének (1) bekezdésére való hivatkozást váltsák fel az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkének egészére, és általánosabban az adatvédelmi jogszabályok által előírt valamennyi szabályra, feltételre való hivatkozással.** Továbbá, mivel a termékek vagy kapcsolódó szolgáltatások használata révén generált adatokhoz való hozzáférés magában foglalhatja az előfizető vagy felhasználó végberendezésében tárolt információkhoz való hozzáférést is, az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos javasolja annak egyértelművé tételét, hogy az adattulajdonos csak azzal a feltétellel bocsáthatja az adatokat a felhasználó rendelkezésére, hogy – adott esetben – teljesülnek az **elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv 5. cikkének (3) bekezdésében** foglalt feltételek.

44. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos emlékeztet arra, hogy amennyiben az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv 5. cikkének (3) bekezdése értelmében hozzájárulásra van szükség, valószínűleg az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke szerinti hozzájárulás lenne a megfelelő jogalap a személyes adatoknak egy előfizető vagy felhasználó végberendezésében történő adattárolást, illetve az ott tárolt adatokhoz való hozzáférést követő kezelése tekintetében.[35]

---

[34] Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozni kívánja, hogy az a megállapítás, hogy a „termék" fogalmának a javaslatban szereplő meghatározása részben átfedésben van az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv 5. cikkének (3) bekezdése értelmében vett „végberendezés" fogalommeghatározásával, nem értelmezhető a „termék" fogalommeghatározásának annak érdekében történő felülvizsgálatára vonatkozó ajánlásként, hogy az összhangba kerüljön a „végberendezés" fogalommeghatározásával.

[35] Lásd: Az Európai Adatvédelmi Testület 1/2020. sz. iránymutatása a személyes adatok hálózatba kapcsolt járművek és mobilitáshoz kapcsolódó alkalmazások vonatkozásában történő kezeléséről, 27. pont.

45. Hasonló megfontolások vonatkoznak az adatoknak az üzleti felhasználó kérelmére harmadik felek számára a javaslat 5. cikkének (6) bekezdése alapján történő rendelkezésre bocsátására is. Emellett az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy az 5. cikk (6) bekezdésének szövegét jobban hangolják össze a javaslat 4. cikkének (5) bekezdésével, előírva, hogy a termék vagy a kapcsolódó szolgáltatás használata révén generált adatokat „az adattulajdonos csak akkor bocsáthatja a harmadik fél rendelkezésére", ha az adatvédelmi jogszabályokban előírt valamennyi feltétel és szabály teljesül, különösen ha a 6. cikk szerinti érvényes jogalap áll rendelkezésre, és adott esetben teljesülnek az általános adatvédelmi rendelet 9. cikkében és az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv 5. cikkének (3) bekezdésében foglalt feltételek.

46. Ennek eredményeként az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy **az érintettektől eltérő felhasználók az általános adatvédelmi rendeletben és az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelvben foglalt kötelezettségekkel teljes összhangban férjenek hozzá a személyes adatokhoz, használják fel és osszák meg azokat**, így az érintetteket tájékoztatni kell az adatkezelők személyes adataikhoz való hozzáféréséről, valamint az adatkezelőknek meg kell könnyíteniük az érintettek jogainak gyakorlását.

47. Különös tekintettel a javaslat **3. cikkének (1) bekezdésére** és 4. cikkének (1) bekezdésére, az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy az **adatminimalizálás** előmozdítása érdekében a termékeket úgy kell megtervezni, hogy az **érintettek** (függetlenül az eszközzel kapcsolatos jogcímüktől) lehetőséget kapjanak arra, hogy **a javaslat hatálya alá tartozó termékeket – különösen a testek internetén (IoB) vagy a dolgok internetén (IoT) alapuló eszközöket– anonim módon** vagy a magánéletet a lehető legkisebb mértékben beavatkozó módon **használják**. Az adattulajdonosoknak a lehető legnagyobb mértékben korlátozniuk kell az eszközt elhagyó adatok mennyiségét is (pl. az adatok anonimizálásával).[36] A javaslatnak egyértelműen meg kell határoznia ezt a szempontot az érintettek személyes adataik feletti ellenőrzésének megerősítése érdekében. A javaslat **3. cikke (2) bekezdésének a) pontja**, amely azon kötelezettségre hivatkozik, hogy a felhasználó rendelkezésére kell bocsátani a termék használata révén valószínűleg generált adatok jellegére és volumenére vonatkozó információkat, nem értelmezhető úgy, hogy az hátrányosan érinti az adatminimalizálás általános adatvédelmi rendelet szerinti elvét. Végezetül az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a 3. cikknek egyértelműen meg kell jelölnie, hogy mely szervezet/szervezetek kötelesek megfelelni a javaslat 3. cikkének (1) és (2) bekezdésében felsorolt kötelezettségeknek. A jogbiztonság érdekében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy egyértelműen jelezzék, mely szervezet/szervek felelős/ek az egyes felsorolt kötelezettségekért.

48. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy az üzleti vállalkozásoknak a javaslat **4. cikkének (2) bekezdése**, és a harmadik feleknek a javaslat **5. cikkének (3) bekezdése** szerinti adathozzáférésével kapcsolatos **nyilvántartás vezetésére vonatkozó korlátozás** nem értelmezhető úgy, hogy az hátrányosan érinti a személyes adatok biztonságára és az elszámoltathatóságra vonatkozó, általános adatvédelmi rendelet szerint kötelezettségeket. Ezeknek a rendelkezéseknek egyértelműen meg kell határozniuk ezt a fontos szempontot.

[36] Lásd: A 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport 8/2014. sz. véleménye a tárgyak internetének legújabb fejleményeiről, elfogadva: 2014. szeptember 16.

49. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt is megjegyzi, hogy a javaslat **5. cikkének (9) bekezdése**[37] értelmében a felhasználó azon joga, hogy adatokat osszon meg harmadik felekkel, „nem **érintheti** […] ***mások* személyes adatok védelméhez való jogait**”. E tekintetben az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza, hogy tisztázni kell e rendelkezés **hatályát** és jelentését. Továbbá az érintettek általános adatvédelmi rendelet 20. cikke szerinti, a javaslat által kiegészíteni kívánt jogával való **összhang** biztosítása érdekében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy preambulumbekezdésben hivatkozzanak az adathordozhatósághoz való jog és az Európai Adatvédelmi Testület adathordozhatóságról szóló iránymutatásában meghatározott, **más személyekkel kapcsolatos adatvédelmi aggályok közötti egyensúlyra** vonatkozó kritériumokra.[38]

50. A javaslat **6. cikke** szerint a harmadik feleknek az 5. cikk alapján a rendelkezésükre bocsátott adatokat kizárólag a felhasználóval egyeztetett célokra és feltételek mellett, a személyes adatok tekintetében az érintett jogaira is figyelemmel kell kezelnie, és törölnie kell az adatokat, ha azok már nem szükségesek a megállapodás szerinti célhoz. Ezen túlmenően a 6. cikk (2) bekezdésének b) pontja előírja, hogy a harmadik fél nem használhatja fel az adatokat az érintettekhez fűződő profilalkotás céljából, kivéve, ha ez a felhasználó által igényelt szolgáltatás nyújtásához szükséges. Tekintettel arra a helyzetre, amelyben a felhasználó az érintettől eltérő személy, az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos emlékeztet arra, hogy fontos annak biztosítása, hogy **a személyes adatok további kezelése megfeleljen az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (4) bekezdésének, és – különös tekintettel a profilalkotással járó helyzetekre – adott esetben az általános adatvédelmi rendelet 22. cikkében foglalt vonatkozó kötelezettségeknek.** A személyes adatok különleges kategóriáinak (pl. egészségi állapotra vagy szexuális életre vonatkozó adatok) kezelése esetén főszabály szerint az érintett kifejezett hozzájárulása szükséges, kivéve, ha az általános adatvédelmi rendelet 9. cikkében foglalt tilalom alóli más kivételre lehet hivatkozni. Amennyiben az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv 5. cikkének (3) bekezdése alkalmazandó, az adatok kizárólag az előfizető vagy felhasználó hozzájárulásával kezelhetők, kivéve, ha ez az előfizető vagy felhasználó által kifejezetten kért, információs társadalommal összefüggő szolgáltatás nyújtásához feltétlenül szükséges.[39]

51. A jogbiztonság érdekében és az olyan lehetséges értelmezés elkerülése érdekében, amely szerint a javaslat 6. cikkének (1) bekezdése szerinti, a személyes adatok harmadik felek általi kezelésére vonatkozó kötelezettségekkel összefüggésben a vonatkozó adatvédelmi szabályoknak csak az érintettek jogaira vonatkozó szabályok (az általános adatvédelmi rendelet III. fejezete) minősülnek, amint azt a vélemény 43. és 45. bekezdésében is javasolják, az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy egészítsék ki a 6. cikk (1) bekezdésében foglalt „a személyes adatok tekintetében az érintett jogaira is figyelemmel” szövegrészt az általános adatvédelmi rendeletre való hivatkozással oly módon, hogy a helyébe a következő szöveg lépjen: „és amennyiben az adatvédelmi jogszabályokban előírt valamennyi feltétel és szabály teljesül, különösen, ha az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke szerinti érvényes jogalap áll rendelkezésre, és adott

[37] A javaslat 4. cikkének hasonló rendelkezést kell tartalmaznia, tekintettel a 4. cikk (1) bekezdésére.

[38] Lásd a 29. cikk szerinti munkacsoport (az Európai Adatvédelmi Testület által jóváhagyott) iránymutatását az adathordozhatósághoz való jogról, 11–12. o.

[39] Lásd még: Az Európai Adatvédelmi Testület iránymutatása a személyes adatok hálózatba kapcsolt járművek és mobilitáshoz kapcsolódó alkalmazások vonatkozásában történő kezeléséről, 2.0. változat, elfogadás időpontja: 2021. március 9., 15. bekezdés.

esetben teljesülnek az általános adatvédelmi rendelet 9. cikkében és az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv 5. cikkének (3) bekezdésében foglalt feltételek, a személyes adatok tekintetében az érintett jogaira is figyelemmel."

52. A 6. cikk (2) bekezdésének a) pontját illetően az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos üdvözli a harmadik félre vonatkozó azon tilalmat, hogy semmilyen módon nem kényszerítheti, vezetheti félre vagy manipulálhatja a felhasználót.[40] Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos üdvözli, hogy a javaslat (34) preambulumbekezdése hivatkozik az úgynevezett „sötét megoldásokra". Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azonban megjegyzi, hogy a döntéshozatalt esetlegesen befolyásoló tényezők eltérőek lehetnek attól függően, hogy a felhasználó egyben az érintett-e is, vagy sem. **Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos ezért annak egyértelművé tételét javasolja, hogy a javaslat 6. cikke (2) bekezdésének a) pontja tiltja az érintettekkel szembeni kényszerítés, félrevezetés vagy manipuláció bármely formáját** (függetlenül attól, hogy a felhasználó egyben az érintett is).

53. Hasonló megfontolások vonatkoznak a javaslat 6. cikke (2) bekezdésének b) pontjára is: a harmadik fél nem használhatja fel a rendelkezésére bocsátott adatokat természetes személyhez fűződő profilalkotás céljából, kivéve, ha ez az érintett által igényelt szolgáltatás nyújtásához szükséges. Emellett az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a harmadik fél által a felhasználó (amely lehet az érintettől eltérő szervezet) kérésére nyújtandó „szolgáltatást" a javaslat nem határozza meg. Lehetséges tehát, hogy az ilyen „szolgáltatások" súlyos beavatkozást jelenthetnek a magánszemélyek jogaiba és szabadságaiba, vagy más módon jelentős hatást gyakorolhatnak az érintett személyekre.

54. Ezért az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy a javaslatba foglaljanak bele egyértelmű korlátozásokat vagy megszorításokat a valamely terméknek vagy szolgáltatásnak az érintettek kivételével bármely más szervezet („felhasználó", „adattulajdonos" vagy „harmadik fél") általi használata révén generált személyes adatok felhasználására vonatkozóan, különösen akkor, ha a szóban forgó adatok valószínűsíthetően lehetővé teszik a magánéletükre vonatkozó pontos következtetések levonását, vagy más módon nagy kockázatot jelentenének az érintett egyének jogaira és szabadságaira nézve.

55. Az európai adatvédelmi biztos és az Európai Adatvédelmi Testület különösen azt javasolja, hogy vezessenek be korlátozásokat a termékek vagy kapcsolódó szolgáltatások közvetlen üzletszerzés vagy hirdetés, munkavállalói ellenőrzés, hitelbírálat céljából történő felhasználása, illetve az egészségbiztosításra való jogosultság megállapítása, a biztosítási díjak kiszámítása vagy módosítása tekintetében. Ez a javaslat nem érinti azokat a további korlátozásokat, amelyek megfelelőek lehetnek például a kiszolgáltatott személyek, különösen a kiskorúak védelme érdekében, vagy bizonyos adatkategóriák (pl. orvostechnikai eszköz használatára vonatkozó adatok) különösen érzékeny jellege és az uniós adatvédelmi jogszabályok által biztosított védelem miatt.

56. Emellett az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos általános elvként emlékeztet arra, hogy adatkezelőként harmadik fél is az adatminimalizálás elvének hatálya alá tartozik, és lehetőség szerint anonimizálási technikákat kell alkalmazni. Az adatminimalizálás elvének

[40] A (34) preambulumbekezdésben meghatározottak szerint, az úgynevezett „sötét megoldásokra" hivatkozva.

való megfelelés különösen fontos az olyan adatok esetében, amelyek alkalmasak arra, hogy felfedjék az egyén magánéletének intim részleteit.[41]

3.6 Az adatok rendelkezésre bocsátására jogilag kötelezett adattulajdonosok kötelezettségei, valamint a vállalkozások közötti adathozzáféréssel és adatfelhasználással kapcsolatos feltételek (a javaslat III. és IV. fejezete)

57. A III. fejezet azokkal a feltételekkel – többek között kompenzációval – foglalkozik, amelyek alapján az adatokat rendelkezésre kell bocsátani abban az esetben, ha az adattulajdonos a II. fejezet vagy más uniós vagy tagállami jogszabály szerint köteles adatokat bocsátani az adatátvevő rendelkezésére.

58. E tekintetben a javaslat 8. cikke nem ír elő az érintett tekintetében semmilyen szerepet vagy rá való hivatkozást, mivel az adatmegosztás feltételeit az adattulajdonos és az adatátvevő közötti megállapodásban kell meghatározni. Azokban az esetekben, amikor a felhasználó az érintettől eltérő szervezet, ez utóbbi nem része a javaslat szerinti szerződésnek. Ez súlyosan veszélyeztetheti az adatvédelmi jogok tényleges érvényesülését. Ebben az összefüggésben további kockázatok eredhetnek a közvetítői szolgáltatásokból és az adatközvetítői tevékenységből, amelyek az eredetileg nem személyesnek tekinthető adatokat konkrét érintettekhez kapcsolhatják.[42]

59. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos mindenesetre hangsúlyozza, hogy a személyes adatok védelméhez való, az EUMSZ 16. cikk (1) bekezdése és a Charta 8. cikke által biztosított jog mint az egyes természetes személyekre vonatkozó jog elidegeníthetetlen, és arról az adattulajdonos és az adatátvevő közötti megállapodással nem lehet lemondani.[43]

60. A javaslat 8. cikkének (3) bekezdése értelmében az adattulajdonos nem tehet különbséget „az adatátvevők […] összehasonlításra alkalmas kategóriái" között, és a javaslat 8. cikkének (4) bekezdése szerint az adattulajdonos nem bocsáthat adatokat kizárólagos alapon az adatátvevő rendelkezésére. Ezek a kötelezettségek azonban nem áshatják alá az érintettek információs önrendelkezési jogát, amely szerint jogosultak különbséget tenni a személyes adataik címzettjei között (nevezetesen amikor hozzájárulnak az adatkezeléshez, például ha az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv 5. cikkének (3) bekezdésében foglalt feltételek alkalmazandók, vagy az adatkezelés az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke szerinti hozzájáruláson alapul). Ezért az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos olyan megfogalmazást szorgalmaz, amely hatékonyan javítja az adattulajdonosok és az adatátvevők általános adatvédelmi rendeletnek való megfelelését. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos különösen azt javasolja, hogy a (41) preambulumbekezdésben szereplő pontosítást, amely szerint ezek a kötelezettségek nem sértik az általános adatvédelmi rendeletet, magába a 8. cikk szövegébe is bele kell foglalni.

---

[41] Lásd: Az Európai Adatvédelmi Testület digitális szolgáltatásokról szóló csomagról és adatstratégiáról szóló, 2021. november 18-án elfogadott nyilatkozata, amely hangsúlyozza *„a beépített és alapértelmezett adatvédelemre vonatkozó kötelezettség jelentőség[ét], amely különösen fontos az »összekapcsolt tárgyak« (pl. a Dolgok és a Testek Internete) összefüggésében, mivel jelentős kockázatok fenyegetik az érintett személyek alapvető jogait és szabadságait*".

[42] Minél több nem személyes adat párosul más rendelkezésre álló információkkal, annál nagyobb az érintettek újbóli azonosításának kockázata. Lásd: Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos 03/2021. sz. közös véleménye az európai adatkormányzásról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre (adatkormányzási rendelet) irányuló javaslatról, 16. o.

[43] Lásd: az Európai Adatvédelmi Testület digitális szolgáltatásokról szóló csomagról és adatstratégiáról szóló, 2021. november 18-án elfogadott nyilatkozata, 6. o.

61. A javaslat 9. cikke értelmében az adattulajdonos által harmadik felek részére követelt kompenzációnak észszerűnek kell lennie, és a kkv-k esetében – az ágazati jogszabályok eltérő rendelkezése hiányában – nem haladhatja meg az adatok rendelkezésre bocsátásával kapcsolatban felmerült költségeket.

62. Ami a javaslatnak az adatok rendelkezésre bocsátásáért járó kompenzációról szóló 9. cikkét illeti, az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos határozottan azt javasolja, hogy a személyes adatok megosztását kísérő monetáris tranzakciók tekintetében szüntessenek meg minden kétértelműséget. A javaslat (42) preambulumbekezdése szerint az adatok harmadik felek számára történő rendelkezésre bocsátásáért járó kompenzáció kéréséhez való jog *„nem értelmezhető […] úgy, hogy magukért az adatokért kell fizetni; a kompenzáció a mikro-, kis- és középvállalkozások esetében az adatok rendelkezésre bocsátása kapcsán felmerül költségeket és a szükséges beruházásokat hivatott ellentételezni*”. Ez az állítás azonban a (46) preambulumbekezdéssel összefüggésben értelmezve azt sugallja, hogy éppen ellenkezőleg, nagyvállalkozások közötti adatmegosztás esetén, vagy ha az adattulajdonos kis- vagy középvállalkozás és az adatátvevő nagyvállalat, az adattulajdonos azon joga, hogy harmadik felek által teljesítendő „észszerű kompenzációt” állapítson meg, úgy tekinthető, hogy ösztönzi a személyes adatok pénzre váltását.

63. E tekintetben az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megismétli, hogy az adatvédelem a Charta 8. cikkében biztosított alapvető jog, és a személyes adatok nem tekinthetők kereskedelmi árunak.

64. Azokban az esetekben, amikor a felek nem értenek egyet az adatok rendelkezésre bocsátásának feltételeivel kapcsolatban, a javaslat alternatív megoldásokat irányoz elő az adattulajdonosok és az adatátvevők között esetlegesen felmerülő viták rendezésére. A javaslat 10. cikke szerint ezek a felek kérhetik a tagállamok által tanúsított vitarendezési testületek segítségét. Ha azonban a személyes adatokat olyan felhasználók kérelmére bocsátják harmadik felek rendelkezésére, **akik nem érintettek**, ez utóbbiakat teljes mértékben kizárnák abból, hogy részt vegyenek a személyes adataiknak az adattulajdonos és az adatátvevő közötti megosztásával kapcsolatos vitarendezési eljárásokban. Ezen túlmenően, tekintettel az érintett általános adatvédelmi rendelet szerinti jogai és a javaslatban megállapított jogok és kötelezettségek közötti összetett kölcsönhatásokra és átfedésekre, figyelembe kell venni, hogy a felek azon döntése, hogy a vitás esetet vitarendezési testület elé terjesztik, sértheti az érintett azon jogát, hogy panaszt nyújtson be valamely felügyeleti hatósághoz.

65. Általánosabban fogalmazva, az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos határozottan javasolja annak egyértelmű megállapítását, hogy a 10. cikk szerinti vitarendezés nem sértheti az érintettek általános adatvédelmi rendelet alapján megállapított jogait és az adatkezelők általános adatvédelmi rendelet alapján megállapított adatkezelői kötelezettségeit. Ezenkívül a 10. cikk (5) és (9) bekezdését módosítani kell annak figyelembevétele érdekében, hogy az érintetteket nem lehet megakadályozni abban, hogy a felügyeleti hatóság előtt jogorvoslatért folyamodjanak.

66. A javaslat arra is ösztönzi az adattulajdonost, hogy megfelelő technikai védelmi intézkedéseket – köztük intelligens szerződéseket – alkalmazzon annak érdekében, hogy megakadályozza a jogosulatlan adathozzáférést, és biztosítsa a javaslatból eredő jogoknak és kötelezettségeknek, valamint az adatok rendelkezésre bocsátására vonatkozóan elfogadott szerződési feltételeknek való megfelelést (11. cikk). E tekintetben egyértelművé kell tenni, hogy az intelligens szerződések hogyan szolgálhatnak eszközül ahhoz, hogy az adattulajdonosok és az adatátvevők számára megfelelő garanciákat nyújtsanak arra vonatkozóan, hogy a továbbított adatokat jogosulatlanul ne hozzák

nyilvánosságra vagy azokhoz ne férjenek hozzá, és hogy az adatok megosztására vonatkozóan elfogadott feltételek teljesüljenek. Az általános adatvédelmi rendelet 32. cikkével való összhang biztosítása érdekében az európai adatvédelmi biztos és az Európai Adatvédelmi Testület hangsúlyozza, hogy amennyiben személyes adatokról van szó, a 11. cikk (1) bekezdésének a személyes adatok kezelésének kockázatához igazodó biztonsági szint biztosítása érdekében hivatkoznia kell a megfelelő technikai és szervezési intézkedések végrehajtásának kötelezettségére.

67. A 11. cikk (2) bekezdését illetően az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy rögzítsék egyértelműen, hogy amennyiben személyes adatokról van szó, az adattulajdonos adatmegosztásra vonatkozó engedélye nem helyettesítheti az általános adatvédelmi rendelet szerinti megfelelő jogalap követelményét, vagy annak meghatározását, hogy ez az engedély alkalmazandó a nem személyes adatok kezelése esetén. Ezenkívül ugyanezt a bekezdést módosítani kell annak megállapítása érdekében, hogy az adattulajdonos vagy a felhasználó (aki nem feltétlenül az érintett) által az adatátvevők rendelkezésére bocsátott adatok és azok másolatai megsemmisítésére adott utasítások nem sérthetik az érintettnek az általános adatvédelmi rendelet 18. cikke szerinti, adatkezelés korlátozására vonatkozó jogát.

68. A 11. cikk (3) bekezdésében foglalt kivételek tekintetében a javaslatnak tisztáznia kell, hogy az a) és b) pontban leírt helyzetek hogyan és ki által tekinthetők alkalmazandónak. Ezen túlmenően e kivételeknek nemcsak az adattulajdonos sérelmét és érdekeit kell figyelembe venniük, hanem elsősorban az érintetteknek okozott kárt, valamint a magánélethez és az adatvédelemhez való jogukkal kapcsolatos jogaikat és érdekeiket is. Ezért az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy a 11. cikket egészítsék ki egy új bekezdéssel, amely kifejezetten kimondja, hogy a (2) bekezdés b) pontja alkalmazandó az érintetteknek esetleges okozott kár vagy jogaik és érdekeik sérelme esetén.

69. Végezetül a 12. cikk (1) bekezdésében szereplő hivatkozás az adattulajdonosnak a javaslat 5. cikke szerinti azon kötelezettségére, hogy a felhasználó kérelmére rendelkezésre kell bocsátania az adatokat, azt sugallja, hogy a személyes adatok tekintetében és a (24) preambulumbekezdésben foglaltak ellenére, amennyiben a felhasználó az érintettől eltérő szervezet,[44] a javaslatot úgy lehetne értelmezni, hogy az az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerinti jogalapot teremt a személyes adatok megosztására. Ezért a személyes adatokat illetően megfelelő, konkrét és hatékony biztosítékokkal kell kiegészíteni az érintettek jogainak és érdekeinek védelmét, különösen akkor, ha a felhasználó nem az érintett. Következésképpen, tekintettel az érintettnek az általános adatvédelmi rendelet szerinti jogai és a javaslatban megállapított jogok és kötelezettségek közötti összetett kölcsönhatásokra és átfedésekre, a javaslat 12. cikkének (2) bekezdését módosítani kell annak pontosítása érdekében, hogy az adattulajdonosok és az adatátvevők közötti adatmegosztási megállapodásban szereplő olyan szerződési feltételek, amelyek az érintettek kárára akadályozzák a

[44] A javaslat (5) preambulumbekezdése, amikor kimondja, hogy ez utóbbi „ nem értelmezhető úgy, hogy elismeri vagy megteremti az **adattulajdonos** adatbirtoklásra, adathozzáférésre vagy **[személyes-]adatfeldolgozására** vonatkozó **jogalapját**", ellentétesnek tűnik a javaslat 5. cikkével, amely megállapítja az adattulajdonos azon kötelezettségét, hogy az adatokat a felhasználó kérelmére rendelkezésre bocsássa, mivel az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 2. pontjában szereplő fogalommeghatározás szerint a személyes adatok „kezelése" magában foglal minden, személyes adatokon vagy adatállományokon végzett bármely műveletet vagy műveletek összességét, beleértve a „közlés[t] továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel útján […]". Ha azonban az (5) preambulumbekezdés az adattulajdonos által saját céljaira végzett adatkezelésre vonatkozik, ezt egyértelművé kell tenni.

magánélethez és az adatvédelemhez való jogaik gyakorlását, eltérnek attól, illetve megváltoztatják annak hatását, nem kötelező erejűek az érintett félre nézve.

70. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos kiemeli, hogy a javaslat a IV. fejezetében és 13. cikkében kijelenti, hogy *„[a] szerződési feltétel akkor tisztességtelen, ha olyan jellegű, hogy alkalmazása a jóhiszeműség és tisztesség elvének ellentmondva jelentősen eltér az adathozzáférés és az adatfelhasználás terén alkalmazott helyes üzleti gyakorlattól*”. A fentiekben említettekhez hasonlóan a fogalommeghatározások általános adatvédelmi rendelettel való összhangja tekintetében e rendelkezés nem kellően egyértelmű arra a tényre figyelemmel, hogy az egész szövegben nem egyértelmű a személyes, nem személyes vagy vegyes adatok készleteinek fogalma.

71. Az adathozzáférés és az adatfelhasználás az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 2. pontja szerinti személyesadat-kezelésnek minősül. Ezért amennyiben az adatkezelés személyes adatokat is érint, az általános adatvédelmi rendelet adatkezelőkre és -feldolgozókra vonatkozó kötelezettségei alkalmazandók. Ugyanez vonatkozik azokra az esetekre is, amikor vegyes adatkészletekről (azaz személyes és nem személyes adatokról) van szó.

72. E célból az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos sürgeti a társjogalkotókat, hogy a javaslatban az e véleményben meghatározott módon tisztázzák a személyes adatok kezelése esetén az adatkezelőkre és -feldolgozókra vonatkozó követelményeket és kötelezettségeket.[45]

3.7 A közszférabeli szervezetek és az uniós intézmények, ügynökségek vagy szervek adathozzáférése és adatfelhasználása (V. fejezet)

73. Ami az adatoknak a közszférabeli szervezetek és az uniós intézmények, ügynökségek vagy szervek (a továbbiakban: közszférabeli szervezetek) számára „rendkívüli szükséglet” alapján történő „rendelkezésre bocsátását” illeti (a javaslat V. fejezete), az Európai Adatvédelmi Testületnek és az európai adatvédelmi biztosnak komoly aggályai vannak az adatoknak a közszférabeli szervezetek és az uniós intézmények, ügynökségek vagy szervek részére történő rendelkezésre bocsátására vonatkozó kötelezettség **jogszerűségét, szükségességét és arányosságát** illetően.

74. A javaslat 14. cikke előírja, hogy kérelemre az adattulajdonos (a kkv-k kivételével) adatokat bocsát azon közszférabeli szervezet vagy uniós intézmény, ügynökség vagy szerv rendelkezésére, amely **igazolja, hogy rendkívüli szükséglet merült fel az adatok felhasználásár**a. A javaslat nem hivatkozik olyan jogalkotási intézkedésekre, amelyeket e kötelezettség jogalapjának biztosítása érdekében kell elfogadni. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a javaslat 1. cikke (2) bekezdésének d) pontja közérdekű feladatra hivatkozik.[46] Hasonlóképpen, a javaslat 15. cikkének c) pontja *„jogszabályilag kifejezetten előírt*” közérdekű feladatra hivatkozik. Ez arra utal, hogy a javaslat az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (1) bekezdésének c) pontját az érintett közszférabeli szervezet, uniós intézmény, ügynökség vagy szerv által végzett adatkezelés jogszerű alapjaként irányozza elő. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azonban megjegyzi, hogy a javaslat nem határozza meg egyértelműen sem a vonatkozó közérdekű feladatokat, sem pedig az ilyen közérdekű feladatokkal megbízott közszektorbeli szerveket, uniós intézményeket,

[45] Lásd különösen a jelen vélemény 39. és 67. pontját. Lásd még a jelen vélemény 43., 45., 46. és 51. pontját.
[46] Lásd még a javaslat (5) preambulumbekezdését.

ügynökségeket vagy szerveket. Ehelyett a javaslat számos olyan feltételt határoz meg, amelyek az adattulajdonos számára jogi kötelezettséggé tennék a személyes adatok rendelkezésre bocsátását.

75. A javaslat 17. cikke (1) bekezdésének d) pontja előírja, hogy a 14. cikk (1) bekezdése szerinti adatigénylés esetén a közszférabeli szervezet vagy az uniós intézmény, ügynökség vagy szerv a kérelemben **meghatározza az adatigénylés jogalapját.** A jogbiztonság érdekében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a 17. cikk (1) bekezdése d) pontjának elő kell írnia, hogy a kérelemnek egyértelműen hivatkoznia kell arra a jogi rendelkezésre, amely kifejezetten a kérelmet előterjesztő közszférabeli szervezetre, uniós intézményre, ügynökségre vagy szervre ruházza a közérdekű feladatot.

76. A javaslat 15. cikke három lehetséges alternatív helyzetet határoz meg, amikor megállapítható, hogy rendkívüli adatfelhasználási szükséglet áll fenn. Ami a javaslat 15. cikkének a) és b) pontját illeti, az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy azokba kifejezetten bele kell illeszteni a „*jogszabályilag kifejezetten előírt*” követelményt, mivel a személyes adatokhoz való jog csak „*a törvény által” korlátozható* (a Charta 52. cikkének (1) bekezdése, amint azt az Európai Unió Bíróságának egységes ítélkezési gyakorlata is megerősíti).

77. A korlátozásoknak egy olyan jogalapon kell alapulniuk, amely kellőképpen **hozzáférhető és előre látható**, és **megfelelő pontossággal** kell megfogalmazni **ahhoz, hogy lehetővé tegye az egyén számára e jogalap hatályának megértését.** A szükségesség és az arányosság elvével összhangban a jogalapnak az illetékes hatóságok hatásköre gyakorlásának **terjedelmét és módjait** is meg kell határoznia, és azt **elegendő garanciával** kell ellátni az egyének önkényes eljárással szembeni védelméhez.[47]

78. Mindezek alapján az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos először is megjegyzi, hogy a hozzáférést igazoló **körülmények** nincsenek szűken meghatározva. A javaslat a „**rendkívüli szükségletre**” hivatkozik, amely indokolná a (széles értelemben vett [48]) „**szükséghelyzettel**” kapcsolatos adatigénylési kérelmet. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy az (57) preambulumbekezdés kimondja, hogy szükséghelyzet fennállását a tagállamok vagy a releváns nemzetközi szervezetek vonatkozó eljárásai határozzák meg. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy ezt a fontos pontosítást foglalják bele a javaslat rendelkező részébe. Emellett az európai adatvédelmi biztos és az Európai Adatvédelmi Testület úgy véli, hogy **a jogalkotónak sokkal szigorúbban kell meghatároznia a szükséghelyzet vagy a rendkívüli szükséglet feltételezését.** A javaslat 2. cikkének 10. pontjában szereplő „szükséghelyzet” fogalommeghatározását ezért módosítani kell annak érdekében, hogy egyértelműbben le lehessen határolni a szükséghelyzetnek minősülő helyzetek típusait.

79. A javaslat 15. cikkének c) pontja szerinti helyzet valójában két nagyon eltérő felhasználási esetet mutat be: az első, amelyben az adathozzáférést közérdekből biztosítanák; a második esetben az adathozzáférést az adminisztratív terhek csökkentése érdekében biztosítanák. Ami az első

[47] Lásd többek között a Bíróság „SS” SIA kontra Valsts ieņēmumu dienests ügyben hozott ítéletének (C-175/20, ECLI:EU:C:2022:124) 83. pontját.

[48] A 2. cikk (10) bekezdésében foglalt meghatározás szerint a „szükséghelyzet” „*az Unió, egy tagállam vagy annak egy része lakosságát kedvezőtlenül érintő rendkívüli helyzet, amelynek következtében fennáll a kockázat, hogy súlyos és tartós következményeket gyakorol az életkörülményekre vagy a gazdasági stabilitásra, vagy hogy az Unió vagy az érintett tagállam(ok) gazdasági eszközei jelentős veszteségeket szenvednek el*”.

felhasználási esetet illeti, az arra való hivatkozás, hogy a rendelkezésre álló adatok hiányára való hivatkozás megakadályozza a közszférabeli szervezetet abban, hogy konkrét közérdekű feladatot ellásson, **különösen problémás** a „jog minőségére” vonatkozó, az alapvető jogokba való beavatkozást biztosító követelmény tekintetében (beleértve az előreláthatóságot is). Ami a második felhasználási esetet illeti, az **adminisztratív terhek puszta csökkentése nehezen ellensúlyozhatja az érintett személyek alapvető jogaira és szabadságaira gyakorolt hatást**. Ugyanakkor nem felelne meg az alapvető jogokba és szabadságokba való beavatkozás szükségessége követelményének. E tekintetben az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos különösen azon körülmények egyértelműbb körülhatárolását szorgalmazza, amelyek között a kérelem előterjeszthető.

80. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a közszférabeli szervezetek által hozzáférhető **személyes adatok kategóriái** nincsenek kellőképpen meghatározva.[49] Az adatszolgáltatási kötelezettség azonban kiterjedhet a dolgok internetén[50] és az testek internetén alapuló eszközökből származó személyes adatokra is. Ezek az információk vonatkozhatnak a személyes adatok különleges kategóriáira és más különleges adatokra, például a helyszínre, amelyek lehetővé tennék az érintett életére vonatkozó személyes következtetések levonását.

81. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt is megjegyzi, hogy a javaslat nem határozza meg megfelelően az **érintettek számára nyújtott biztosítékokat**. Különösen a javaslat 17. cikke (2) bekezdésének c) pontja (amely a hatóság **adatigényléseinek tartalmára** vonatkozik) az adattulajdonos jogos céljainak tiszteletben tartására utal, nem pedig az *érintett* jogaira és szabadságaira jelentett kockázatokra. A javaslat 19. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerint az a közszférabeli szervezet, *amely adatokat kapott*, olyan technikai és szervezési intézkedéseket hajt végre, amelyek biztosítják az érintettek jogait és szabadságait. E tekintetben az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza, hogy a fent említett intézkedéseket elsősorban az *adatgyűjtés időpontjában* kell meghozni, nem pedig az adattovábbítást követően.

82. A javaslat 17. cikke (2) bekezdésének d) pontja kimondja, hogy a kérelemnek lehetőség szerint *nem személyes* adatokra kell vonatkoznia. Ezt a biztosítékot a 18. cikk (5) bekezdése szerinti rendelkezés kíséri, amely szerint, ha a kérelem teljesítése személyes adatok közlését teszi szükségessé, az adattulajdonosnak – amennyiben a kérelem álnevesített adatokkal teljesíthető – észszerű erőfeszítéseket kell tennie az adatok álnevesítésére. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a 18. cikk (5) bekezdését úgy kell módosítani, hogy az adattulajdonosnak ne csak „észszerű erőfeszítéseket kelljen tennie” az adatok álnevesítésére. Ezért az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos felkéri a társjogalkotót, hogy törölje az „észszerű erőfeszítések kell tennie” utalást, mivel úgy tűnik, hogy ez a hivatkozás korlátozza az adattulajdonos kötelezettségét, és arra emlékeztet. Az álnevesítés csökkenti az érintettek kockázatait azáltal, hogy csökkenti a kezelt személyes adatok mennyiségét és az esetleges adatvédelmi incidensek hatását. Emellett az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja a társjogalkotónak, hogy vegye figyelembe, hogy az adattulajdonosnak az általános adatvédelmi rendelettel összhangban más megfelelő biztosítékokat is végre kell hajtania, nevezetesen a személyes adatok minimalizálását, integritását és bizalmas jellegét biztosító megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket.

[49] Az (56) preambulumbekezdés „vállalkozás birtokában lévő adatokra” hivatkozik.
[50] A (14) preambulumbekezdés.

83. Tágabb értelemben az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a közszférabeli szervezet **széles mérlegelési jogkörrel** rendelkezik a javaslat szerinti adatigénylések tekintetében, mivel a kérelme (és nem maga a javaslat) határozza meg többek között a következőket: milyen adatokra van szükség (a 17. cikk (1) bekezdésének a) pontja); „rendkívüli szükséglet" (b) pont), amelyet csak szükséghelyzet esetén határoznak meg a megállapított eljárások szerint; az igénylés célja, valamint a tervezett felhasználás és a „felhasználás" időtartama (c) pont).

84. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a javaslatnak **egyértelműbben meg kell határoznia a közszférabeli szervezet azon hatásköre gyakorlásának terjedelmét és módját**, hogy megvédje az egyéneket az önkényes beavatkozással szemben.[51] Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos emlékeztet arra, hogy az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata szerint[52] az intézkedések jogalapjául szolgáló szabályozásnak a szóban forgó intézkedés **hatályával és alkalmazásával** kapcsolatban egyértelmű és pontos szabályokat kell tartalmaznia, valamint bizonyos **minimális garanciákat** kell előírnia annak érdekében, hogy a személyes adataik révén érintett személyek **elegendő biztosítékkal** rendelkezzenek ezen adatoknak a visszaélések veszélyeivel szembeni hatékony védelmére. A jogszabálynak meg kell jelölnie, hogy milyen körülmények között és milyen feltételek mellett lehet az ilyen adatok kezelését előíró intézkedést megtenni, biztosítva ezáltal, hogy a beavatkozás a szigorúan szükséges mértékre korlátozódjék. Az ilyen biztosítékokkal való rendelkezés még inkább szükséges abban az esetben, ha személyes adatok különleges kategóriáinak védelme forog kockán.

85. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi továbbá, hogy a javaslat 17. cikkének (3) bekezdése szerint a közszférabeli szervezetek **az (EU) 2019/1024 irányelv értelmében nem bocsáthatnak további felhasználásra rendelkezésre adatokat**. A 17. cikk (4) bekezdése azonban lehetővé tenné a közszférabeli szervezetek közötti adatcserét a 15. cikkben említett feladatok ellátása céljából, vagy az adatok harmadik felekkel való megosztását a „technikai ellenőrzések vagy egyéb feladatok" közszférabeli szervezetek általi kiszervezése esetén. Tekintettel a 15. cikk tág hatályára, az adatok – köztük a személyes adatok – további felhasználására vonatkozó korlátozás meghatározása nem kellően szűk. Ezenfelül a javaslat (65) preambulumbekezdése szerint „*[a] közszférabeli szervezetek és az uniós intézmények, ügynökségek vagy szervek számára rendkívüli szükséglet alapján rendelkezésre bocsátott adatok kizárólag arra a célra használhatók fel, amelyre azokat kérték, kivéve, ha az adatokat rendelkezésre bocsátó adattulajdonos kifejezetten hozzájárul ahhoz, hogy az adatokat más célokra is felhasználják*". Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos emlékeztet arra, hogy amennyiben a kérelem személyes adatokra vonatkozik, az adattulajdonos hozzájárulása ellenére az adatgyűjtés céljától eltérő célból történő adatkezelésre az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkének (4) bekezdése és/vagy az EUDPR 6. cikke vonatkozna. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos ezért az említett rendelkezések ennek megfelelő módosítását javasolja.

---

[51] Lásd e tekintetben: Az európai adatvédelmi biztos iránymutatásai az adatvédelemhez és a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogokat korlátozó intézkedések szükségességének értékeléséről, 2019. december 19., hivatkozva többek között az alábbi biztosítékokra: az érintett személy értesítése; az Európai Unióban történő adatmegőrzésről szóló rendelkezés; az adatoknak az adatmegőrzési időszak végén történő visszafordíthatatlan megsemmisítéséről szóló rendelkezés. Lásd még: a Bíróság „SS" SIA kontra Valsts ieņēmumu dienests ügyben hozott ítéletének (C-175/20, ECLI:EU:C:2022:124) 64. pontja, valamint 83. és 84. pontja.

[52] Lásd: a Bíróság Privacy International kontra Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs ítéletének (C-623/17, ECLI:EU:C:2020:790) 68. pontja.

86. A javaslat **21. cikke** lehetővé tenné, hogy a közszférabeli szervezetek továbbítsák az adatokat **természetes vagy jogi személyek részére az adatigénylés céljához kapcsolódó kutatás elvégzése céljából**. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos emlékeztet arra, hogy az általános adatvédelmi rendelet 89. cikkével és az EUDPR 13. cikkével összhangban – figyelembe véve a szóban forgó adatok potenciálisan érzékeny jellegét – **megfelelő biztosítékokra** van szükség.

87. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos arra is emlékeztet, hogy amint azt az Európai Adatvédelmi Testület digitális szolgáltatásokról szóló csomagról és adatstratégiáról szóló nyilatkozata is jelzi, „.*[k]ülönös figyelmet kell fordítani a tudományos kutatás céljából történő adatkezelés biztosítékaira, biztosítva a jogszerű, felelősségteljes és etikus adatgazdálkodást, például az olyan kutatókra vonatkozó* ***átvilágítási követelményeket****, akik nagy mennyiségű potenciálisan érzékeny személyes adathoz férnek hozzá*”. [53] Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy ezeket a követelményeket építsék be a javaslatba.

88. A javaslat 18. cikkét illetően az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy meg kell határozni az „ágazati jogszabályokra” való hivatkozást (amelyek a 18. cikk (2) bekezdése szerint meghatározzák az adatok rendelkezésre állásával kapcsolatos sajátos igényeket). Külön megjegyzés vonatkozik a 18. cikk (6) bekezdésére, amely megállapítja a 31. cikkben említett hatóság illetékességét többek között abban az esetben, ha a kérelem teljesítését megtámadják. Mivel a kérelmet előterjesztő hatóság lehet uniós intézmény, ügynökség vagy szerv, a 31. cikknek meg kell említenie az európai adatvédelmi biztost és hivatkoznia kell az (EU) 2018/1725 rendeletre. Ebben a rendelkezésben hivatkozni kell arra, hogy az érintettet értesíteni kell a kérelemről, az érintett (nem csak az adattulajdonos) azon lehetőségére, hogy megtámadja a kérelmet, valamint a kérelemmel szembeni hatékony bírósági jogorvoslathoz való jogára.

89. A javaslat 19. cikkét illetően az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a célok tág meghatározása a 19. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti biztosítékot is gyengíti. Ezenkívül az adatkezelés céljától függően alkalmazandó adatmegőrzési időszakot kezdettől fogva egyértelműen meg kell határozni.

90. A javaslat 16. cikkének (2) bekezdése kimondja, hogy „.[a]z e fejezet szerinti jogokat a közszférabeli szervezetek […] *nem gyakorolhatják* bűncselekmények vagy szabálysértések megelőzésére, kivizsgálására, felderítésére, büntetőeljárás alá vonására vagy büntetőjogi szankciók végrehajtására irányuló tevékenységek, illetve vámügyi vagy adózási tevékenységek céljából. Ez a fejezet *nem érinti* a bűncselekmények vagy a szabálysértések megelőzésére, kivizsgálására, felderítésére, büntetőeljárás alá vonására vagy büntetőjogi vagy közigazgatási szankciók végrehajtására, illetve a vám- vagy adóigazgatási szervekre vonatkozó uniós és nemzeti jogszabályokat” (utólagos kiemelés).

91. Előzetes megjegyzésként az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a 16. cikk (2) bekezdésében foglalt rendelkezés nincs összhangban az 1. cikk (4) bekezdésével, amely kimondja, hogy a javaslat egyetlen rendelkezése sem érint olyan adatkezelési tevékenységeket és hatásköröket, amelyek részben eltérnek a 16. cikk (2) bekezdésében meghatározottaktól. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi továbbá, hogy a javaslat (60) preambulumbekezdése már megerősíti, hogy a közszférabeli szervezeteknek és az uniós

[53] Az Európai Adatvédelmi Testület digitális szolgáltatásokról szóló csomagról és adatstratégiáról szóló, 2021. november 18-án elfogadott nyilatkozata, 7. o.

intézményeknek, ügynökségeknek és szerveknek *az ágazati jogszabályok szerinti hatáskörükre kell támaszkodniuk* a bűncselekmények és a szabálysértések megelőzése, kivizsgálása, felderítése és büntetőeljárás alá vonása, a büntetőjogi és közigazgatási szankciók végrehajtása, valamint az adózási vagy vámügyi célú adatgyűjtés terén fennálló feladataik ellátása során.

92. Tekintettel azonban az ilyen közérdekű feladatokat ellátó közszférabeli szervezetek és uniós intézmények, ügynökségek és szervek sajátos jellegére és küldetésére, az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy ezeket a szervezeteket ki kell zárni az V. fejezet hatálya alól. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy az ilyen szervezetek *csak* arra kötelezhetik az adattulajdonosokat, hogy a kizárólag ágazati jogszabályok által biztosított hatáskörökkel összhangban bocsássák rendelkezésre az adatokat. Ezen túlmenően, különösen az uniós intézmények, ügynökségek és szervek tekintetében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy a javaslat rendelkező részében egyértelműen azonosítsák azokat a szervezeteket, amelyek az V. fejezettel összhangban – az alapító jogi aktusaikban meghatározott hatásköreik kellő figyelembevételével – adatokat igényelhetnek.

93. Ezek az ajánlások nem érintik annak szükségességét, hogy kellően pontosítsák a 2. cikk (10) bekezdésében szereplő „szükséghelyzet” túlságosan tág fogalommeghatározását, ami igazolná az adathozzáférésre vonatkozó hatáskör gyakorlását.

3.8 A nem személyes adatokra vonatkozó biztosítékok nemzetközi összefüggései (a javaslat VII. fejezete)

94. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos üdvözli a javaslat adathozzáférésre vonatkozó rendelkezéseit, amelyek kizárólag a nem személyes adatokra korlátozódnak, és úgy tűnik, hogy tükrözik az általános adatvédelmi rendelet 48. cikkében foglalt rendelkezéseit. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy lényegében a 27. cikk elsősorban az adathozzáférési kérelmekre vonatkozik, nem pedig az adattovábbításokra. A „továbbítás” fogalma az általános adatvédelmi rendelet értelmében konkrét jelentéssel bír, amely az adattovábbítások keretbe foglalására vonatkozó kötelezettségeket von maga után. A nem személyes adatokkal kapcsolatos félreértések elkerülése érdekében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy csak a hozzáférésre hivatkozzanak, és töröljék az adattovábbítás fogalmát ebből a cikkből.

95. Emellett hasznos lenne tisztázni a javaslat 27. cikkének (1) bekezdése, valamint 27. cikkének (2) és (3) bekezdése közötti kölcsönhatást. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos üdvözli a 27. cikk (1) bekezdésében foglalt kijelentést, amely kiterjed a nem személyes adatokhoz való kormányzati hozzáférés minden olyan kockázatára, amely ellentétes lenne az uniós joggal vagy az érintett tagállam nemzeti jogával. A rendelkezés végleges szövegét azonban – „*a (2) vagy (3) bekezdés sérelme nélkül*” – felül kell vizsgálni annak egyértelművé tétele érdekében, hogy még ha nem is érkezik kérelem, az (1) bekezdésben előírt intézkedéseket minden esetben meg kell hozni, függetlenül attól, hogy egy harmadik ország kér-e hozzáférést az adatokhoz. Mivel a kérelemmel kapcsolatos információk nem mindig állnak rendelkezésre, fontos az ilyen hozzáférési lehetőség elkerülését célzó intézkedés bevezetése. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt is megkérdőjelezi, hogy az (1) bekezdésben szereplő „észszerű” szó nem csökkenti-e az intézkedések hatását. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos

azt javasolja, hogy az ilyen intézkedések hatékonyságának biztosítása érdekében töröljék az „észszerű” szót, vagy annak helyébe szigorúbb kifejezés, például a „szükséges” szó lépjen.

96. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi továbbá, hogy a javaslat 27. cikkének (3) bekezdése szerint azok az adatfeldolgozási szolgáltatók, amelyek az Unióban tárolt nem személyes adatok továbbítására vagy az azokhoz való hozzáférés biztosítására egy harmadik ország bíróságától vagy közigazgatási hatóságától határozatot kapnak, kikérhetik a javaslat szerinti illetékes hatóságok vagy szervek véleményét annak megállapítása érdekében, hogy teljesülnek-e az alkalmazandó hozzáférési feltételek. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos üdvözli ezt a rendelkezést, amely konkrét esetekben előírja az illetékes hatósággal való konzultációt. Az illetékes hatóság véleményének következményeit azonban a rendelkezés nem határozza meg. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos ezért a következő kiegészítést javasolja: „*Ha az illetékes hatóságok véleményükben arra a következtetésre jutnak, hogy a feltételek nem teljesülnek, különösen azért, mert a határozat érzékeny üzleti adatokra vonatkozik, vagy nemzetbiztonsági vagy védelmi ügyekben érinti az Uniónak vagy tagállamainak érdekeit, a címzett nem biztosít hozzáférést az adatokhoz*”.

3.9 Végrehajtás és érvényesítés (a javaslat IX. fejezete)

97. Az e rendelet irányításra vonatkozó rendelkezéseivel kapcsolatos általános észrevételként az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozni kívánja a javaslat által jelentett kockázatokat, amely nem harmonizálja e rendelet tagállamok közötti alkalmazásának felügyeletét, nem ír elő olyan európai egységességi mechanizmust, amely biztosítaná e rendelet következetes alkalmazását a belső piacon, és nem ír elő harmonizált szankciókat sem, ezáltal kockáztatva a legkedvezőbb igazságszolgáltatási fórum kiválasztását.

98. A javaslat 31. cikke előírja, hogy minden tagállam kijelöl egy vagy több hatóságot, amely hatáskörrel rendelkezik az adatmegosztási jogszabály alkalmazására és végrehajtására, és hogy a tagállamok létrehozhatnak egy vagy több új hatóságot, vagy támaszkodhatnak a meglévő hatóságokra is. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos kiemeli az abból eredő működési nehézségek kockázatát, hogy egy vagy több olyan hatóságot jelölnek ki, amely hatáskörrel rendelkezik e rendelet alkalmazására és végrehajtására. Az Európai Adatvédelmi Testületnek és az európai adatvédelmi biztosnak komoly aggályai vannak azzal kapcsolatban, hogy ez a tervezett irányítási struktúra bonyolult mind a szervezetek, mind az érintettek számára, és megzavarhatja őket, Unió-szerte eltérő szabályozási megközelítésekhez vezet, és ezáltal befolyásolja a nyomon követés és a végrehajtás következetességét.

99. Ami az ágazati hatóságokat illeti, a 31. cikk (2) bekezdésének b) pontjában foglalt rendelkezés meglehetősen homályos, és nem ad elegendő iránymutatást az illetékes hatóságok, az adatvédelmi hatóságok és az ágazati hatóságok közötti, a javaslat végrehajtásával kapcsolatos felelősségmegosztást illetően, ami az átfedések és hatásköri összeütközések kockázatát hordozza magában. Például a fogyasztóvédelem végrehajtásáért felelős (e rendelet (82) preambulumbekezdésében, valamint 36. és 37. cikkében említett) nemzeti hatóságok pontos szerepét nem határozza meg a javaslat IX. fejezete. A különböző illetékes hatóságok hatásköreit és feladatait egyértelműen meg kell határozni, különösen a javaslat különböző rendelkezéseinek végrehajtása tekintetében. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos például azt ajánlja a társjogalkotóknak, hogy határozzák meg, melyik hatóság felelős a javaslatnak a

vállalkozások közötti adathozzáféréssel és adatfelhasználással kapcsolatos tisztességtelen feltételekről szóló IV. fejezetének alkalmazásáért és végrehajtásáért. Ezenkívül a javaslat és az ágazati jogszabályok irányítási modellje (pl. az egészségügyi adattérről szóló rendelet által létrehozott illetékes hatóságok) közötti kölcsönhatást egyértelműbbé és részletesebbé kell tenni a jogbiztonság biztosítása és a félreértések elkerülése érdekében.

100. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos üdvözli, hogy a személyes adatok védelme tekintetében adatvédelmi felügyeleti hatóságokat jelöltek ki a javaslat alkalmazásának nyomon követéséért felelős illetékes hatóságként (a 31. cikk (2) bekezdésének a) pontja). Ez a kijelölés fontos az e rendelet és az általános adatvédelmi rendelet rendelkezései közötti következetlenség és esetleges ellentmondások elkerülése, valamint a személyes adatok védelméhez való, az EUMSZ 16. cikkben és a Charta 8. cikkében megállapított alapvető jog megőrzése érdekében. A felügyeleti hatóságok hatásköre azonban „*az (1) bekezdés sérelme nélkül*”értendő. Nem világos, hogy ez a rendelkezés hogyan érintheti az adatvédelmi felügyeleti hatóságok és az ágazati hatóságok hatáskörét. Ezért az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos felkéri a társjogalkotót, hogy a kétértelműség megszüntetése érdekében módosítsa ezt a rendelkezést.

101. Ezenkívül nem világos, hogy a 31. cikk (1) bekezdése hogyan kapcsolódik a javaslat 31. cikkének (4) bekezdéséhez. A javaslat számos olyan helyzetet vázol fel, amelyek nem egyértelműek. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a javaslat jelenlegi formájában hatásköri összeütközésekhez, a szervezetek és az érintettek számára bonyolultsághoz, valamint a tagállamok közötti felügyelet széttagoltságához vezethet. Ezért az egyértelműség érdekében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos az „*e cikk (1) bekezdésének sérelme nélkül*” hivatkozás törlését javasolja (a 31. cikk (2) bekezdése). Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos továbbá határozottan ajánlja a társjogalkotóknak, hogy pontosítsák a 31. cikk (1) és (4) bekezdését, és határozzanak meg egyértelmű rendelkezéseket az illetékes, adatvédelmi, ágazati és koordináló hatóságok kijelölésére, az e hatóságok közötti feladatmegosztásra és az együttműködési mechanizmusra vonatkozóan. Nevezetesen az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos felhívja a figyelmet, hogy a javaslat nem rendelkezik a koordináló illetékes hatóság egyértelműen megállapított hatásköreiről és feladatairól, és javasolja a társjogalkotónak ennek helyesbítését.

102. A javaslat 31. cikkének (3) bekezdése előírja a tagállamok azon kötelezettségét, hogy biztosítsák, hogy az említett cikk (1) bekezdése szerint kijelölt illetékes hatóságok feladatait és hatásköreit egyértelműen meghatározzák. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy e hatáskörök és feladatok közül sok hasonló az általános adatvédelmi rendelet 58. cikke szerint az adatvédelmi felügyeleti hatóságokra ruházott hatáskörökhöz és feladatokhoz. Mindazonáltal az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a javaslat 31. cikkének (3) bekezdése nem harmonizálja az illetékes hatóságok feladatait és hatásköreit a tagállamok között, és e rendelkezés és az általános adatvédelmi rendelet közötti kölcsönhatás nem egyértelmű. Továbbá nem világos, hogy a javaslat 31. cikkének (3) bekezdésében felsorolt feladatok és hatáskörök hogyan befolyásolják majd az adatvédelmi felügyeleti hatóságok által e rendelet alkalmazásának ellenőrzése során a személyes adatok védelme tekintetében gyakorolt feladatokat és hatásköröket. A 31. cikk (2) bekezdésének a) pontjából következik, hogy az adatvédelmi felügyeleti hatóságok feladatait és hatásköreit az általános adatvédelmi rendelet VI. és VII. fejezete határozza meg. Nem világos azonban, hogy a javaslat új feladatokkal és hatáskörökkel ruházza-e fel ezeket a hatóságokat, és hogy ha ez a helyzet áll fenn, akkor milyen interakcióban állnak e feladatok és

hatáskörök az általános adatvédelmi rendelet által az adatvédelmi felügyeleti hatóságokra ruházott feladatokkal és hatáskörökkel. A nyomon követés egyértelműségének és következetességének biztosítása érdekében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy a javaslattal összefüggésben egyértelműen határozzák meg az adatvédelmi felügyeleti hatóságok tervezett szerepét.

103. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos üdvözli a javaslat 31. cikkének (6) bekezdését, amely kimondja, hogy az illetékes hatóságok mindenféle külső befolyástól mentesen járnak el, és semmilyen más személytől nem kérhetnek és nem fogadhatnak el utasítást. E rendelkezés egyértelművé tétele és megerősítése érdekében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy a javaslatban kifejezetten említsék meg az illetékes hatóságok független jellegét.

104. A javaslat 32. cikkének (1) bekezdése szerint az egyéb közigazgatási vagy bírósági jogorvoslatok sérelme nélkül, minden természetes és jogi személy jogosult arra, hogy egyénileg vagy adott esetben kollektíven panaszt tegyen a szokásos tartózkodási helye, a munkahelye vagy a székhelye szerinti tagállam megfelelő illetékes hatóságánál, ha megítélése szerint az e rendelet szerinti jogait megsértették.

105. A 32. cikk szerinti panasztételhez való jog működési nehézségeket okozhat, mivel nem egyértelmű, hogy a természetes vagy jogi személyek hogyan fogják meghatározni, hogy személyes adatokról van-e szó, és melyik hatóság illetékes panaszuk kezelésére. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos nyomatékosan javasolja, hogy a jogalkotó biztosítson egyértelmű és pontos együttműködési mechanizmust a panaszok kezelésére az illetékes hatóságok (azaz az adatvédelmi felügyeleti hatóságok, az ágazati hatóságok és a koordináló hatóságok) között, és hozzon létre egyértelmű belépési pontot a panaszosok számára. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a 32. cikk (2) és (3) bekezdése nem elegendő, és nem nyújt elegendő tájékoztatást sem a panaszosok, sem a felügyeleti hatóságok számára. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy az e rendelettel kapcsolatos valamennyi panasz tekintetében a koordináló hatóságokat jelöljék ki belépési pontként azzal a feladattal, hogy azokat továbbítsák az érintett más hatóságok részére. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos különösen azt javasolja, hogy kifejezetten említsék meg, hogy ez a cikk nem érinti az általános adatvédelmi rendelet VIII. fejezetét.

106. Az sem világos, hogy ez a rendelkezés hogyan fog kapcsolódni az általános adatvédelmi rendelet 56. cikkében a személyes adatok határokon átnyúló kezelése tekintetében előírt egyablakos ügyintézési mechanizmushoz.

107. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos észrevételezi továbbá az érintett természetes vagy jogi személyek hatékony bírósági jogorvoslathoz való jogára vonatkozó konkrét rendelkezések hiányát az illetékes hatóságokhoz benyújtott panaszokkal kapcsolatos mulasztás, valamint az illetékes hatóságok e javaslat szerinti határozatai tekintetében. Ez párhuzamos és egymásnak ellentmondó rendszerekhez vezethet az általános adatvédelmi rendelet szerinti végrehajtás (amelyre vonatkozóan hatékony bírósági jogorvoslathoz való jogot biztosítanak) és a javaslat között.

108. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy az (EU) 2017/2394 rendelet és az (EU) 2020/1828 irányelv mellékleteinek módosítása révén a javaslat

(82) preambulumbekezdése, valamint 36. és 37. cikke lehetővé teszi az uniós fogyasztóvédelmi együttműködési hálózat kínálta mechanizmus igénybevételét és a képviseleti keresetek lehetővé tételét. Nem világos, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködési hálózat kínálta mechanizmus hogyan és milyen mértékben fog együttműködni ezzel a cikk szerinti panaszbejelentési joggal.

109. A 33. cikk tekintetében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a javaslat nem harmonizálja a javaslat megsértése esetén alkalmazandó szankciókat (és nem határozza meg a szankcionálandó jogsértéseket, a rendelkezéseinek megsértése esetén kiszabott bírságokat, sem pedig az ilyen szankciók alkalmazására hatáskörrel rendelkező hatóságokat vagy szerveket). Nem világos például, hogy hogyan és melyik hatóság lesz felelős az 5. cikk (2) bekezdésének végrehajtásáért, amely megtiltja a kapuőrök számára, hogy olyan harmadik félként járjanak el, akivel a felhasználó megoszthatja adatait, és milyen szankciók alkalmazandók. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy a társjogalkotó tisztázza a javaslat és a digitális piacokról szóló jogszabály közötti kölcsönhatást e rendelkezés végrehajtása és az alkalmazandó szankciók tekintetében.

110. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy e rendelkezés, amely korlátozza a javaslat végrehajthatóságát (harmonizált szankciók kiszabására vonatkozó hatáskör), és adott esetben lehetővé teszi a leginkább engedékeny tagállam által biztosított igazságszolgáltatási fórum megválasztását is, sérti a javaslat azon kinyilvánított célját, hogy biztosítsa az adatokból származó értékeknek az adatgazdaság szereplői közötti méltányos elosztását.

111. A 34. cikk tekintetében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy a Bizottság konzultáljon az Európai Adatvédelmi Testülettel a nem kötelező érvényű, ajánlott szerződési feltételek adathozzáférésre és adatfelhasználásra vonatkozóan történő kidolgozása során, amennyiben az személyes adatokat érint.

112. Végezetül az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a javaslat nem tartalmaz európai együttműködési keretrendszert. Figyelembe véve a javaslat tagállamokra gyakorolt hatását, valamint az adott esetben az e rendelet hatálya alá tartozó, határokon átnyúló adatkezelés nagy volumenét, meglehetősen meglepő, hogy ez a javaslat nem biztosít egyértelmű európai együttműködési mechanizmust a tagállamok általi következetes alkalmazás biztosítása érdekében (különösen a panaszok kezelése tekintetében és figyelembe véve a különböző illetékes ágazati hatóságok esetleges bevonását). Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a javaslat 31. cikke (3) bekezdésének f) pontja ebben az értelemben nem elegendő, és azt javasolja a társjogalkotónak, hogy hozzon létre egyértelmű szabályokat a különböző érintett hatóságok közötti együttműködés megkönnyítése érdekében.

113. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos üdvözli, hogy a személyes adatok védelme tekintetében a nemzeti adatvédelmi hatóságokat jelölik ki a javaslat alkalmazásának nyomon követéséért felelős illetékes hatóságként, és felkéri a társjogalkotókat, hogy e javaslat értelmében koordináló illetékes hatóságokként nemzeti adatvédelmi hatóságokat is jelöljenek ki.

114. Az adatvédelmi hatóságok mind jogi, mind technikai szempontból egyedülálló szakértelemmel rendelkeznek az adatkezelés megfelelőségének nyomon követése, a digitális szereplők és érintettek számára nyújtott iránymutatás, valamint a szabályozások között közvetítő mechanizmus alkalmazása terén, azokat a digitális szabályozási környezet középpontjába helyezve.

115. Emellett az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azon a véleményen van, hogy tekintettel arra, hogy az általános adatvédelmi rendelet akkor alkalmazandó, ha egy adatkészletben elválaszthatatlanul kapcsolódnak egymáshoz személyes és nem személyes adatok, az adatvédelmi hatóságok szerepének kell elsőbbséget élveznie e javaslat irányítási struktúrájában. A társjogalkotóknak biztosítaniuk kell, hogy ez az irányítás tükrözze a személyes adatok védelméhez való, EUMSZ 16. cikkben és Charta 8. cikkében meghatározott alapvető jog elsőbbségét, és megőrizze az adatvédelmi hatóságok függetlenségét.

116. Az adatvédelmi hatóságoktól eltérő koordináló illetékes hatóságok kijelölése befolyásolhatja a következetességet az általános adatvédelmi rendelet rendelkezései alkalmazásának nyomon követése tekintetében, és valódi összetettséget eredményezhet a digitális szereplők és az érintettek számára.

117. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy az európai adatvédelmi biztost csak a javaslat 33. cikkének (4) bekezdése említi, amely a szankciókra hivatkozik (a közintézmények adatokhoz való hozzáférésére vonatkozó rendelkezés megsértése esetén, V. fejezet), és a javaslat 31. cikkében nem szerepel „illetékes hatóságként”. Tekintettel az európai adatvédelmi biztosnak az európai uniós intézmények, szervek és ügynökségek adatvédelmi hatóságaként betöltött **felügyeleti szerepére**, valamint arra a tényre, hogy egyes európai uniós intézmények, szervek és ügynökségek e javaslat értelmében felhasználóként vagy adattulajdonosként is eljárhatnak, az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy a **31. cikk (2) bekezdésének a) pontja** tartalmazza **az európai adatvédelmi biztosra mint illetékes hatóságra való hivatkozást a javaslat egészének felügyelete tekintetében, amennyiben az az uniós intézményeket, szerveket, hivatalokat és ügynökségeket érinti.** Ezenkívül egyértelművé kell tenni, hogy adott esetben az (EU) 2018/1725 rendelet 62. cikke értelemszerűen alkalmazandó.

Brüsszel, 2022. május 4.

Az Európai Adatvédelmi Testület nevében	Az európai adatvédelmi biztos részéről
Az elnök	az európai adatvédelmi biztos
(Andrea Jelinek)	(Wojciech Wiewiorowski)

Elfogadva